

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
 Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolvasó szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 49. szám.

Fegyverszünet.

Debrecen, november 8.

Sok havi áldatlan huzavona, harc és szenvedelmes csökönyösség után, végre felébredt az ellenzék lelkiismerete is és a mai napon lerakta fegyverét. *Khuen-Héderváry* Károly gr. miniszterelnök és a kormány oly diadalt aratott, amilyent csak kipróbált, edzett, nagy koncepciójú államférfiak érhetnek meg, akik vaskonzekvenciával haladnak a maguk politikai sínpályáján s a legnagyobb veszedelmek között is megőrzik bölcsességüket, higgadságukat

A béke pontjai a következőkben foglalhatók össze:

1. A parlamenti pártok megegyeznek abban, hogy a kormány által már beterjesztett véderőjavaslatokat egyelőre, a költségvetés elintézéséig, két ülésnapon, és pedig lehetőleg szerdán és szombaton egyfolytában, de meg nem hosszabbítható üléssidőben obstrukciómentesen tárgyalják.

2. A tárgyalási idő többi napjain, tehát rendes viszonyok között négy napon át, a Ház az 1912. évi költségvetést tárgyalja.

3. A költségvetés legfőbb egy órával meghosszabbítható tárgyalási idő alatt legkésőbb ez év karácsonyáig megszavazandó. Legrosszabb esetben rövid ideig tartó indennitást ad a Ház.

4. Amennyiben a költségvetésre szánt idő kevésnek mutatkozik, szerdán és szombaton is a költségvetés lesz tárgyalandó.

5. A költségvetés megszavazásáig minden más parlamenti kérdésben obstrukció kizáratik.

Az első siker.

Irta: *Jean Jullien.*

A roppant falragaszok, melyeken Amerikából visszatért ismert énekesek s a leghíresebb személyek nevei felsorolva, jó ideje hirdették már a nagyszabású jótékony-célú hangversenyt. Tartani lehetett tőle, hogy a Marigny-féle terem szűk lesz annak a nagy és előkelő társaságnak befogadására, melyet a művészet iránt való érdeklődés s a jótékony-cél fog ott összegyűjteni.

A zenekart gondosan válogatták össze és Duquesnois Frigyes számára — ki akkor mint csellóművész hírnevének még csak kezdetén volt — nagy megtiszteltetés volt, hogy őt is figyelembe vették és kiválasztották az ünnepélyrendező. Minthogy a zenekar több tagja, kik megígérték közreműködésüket, de utóbb nem tartották meg szavukat, a kitiűnő művészt megbízták a szólókkal s helyzete ezáltal rögtön nyert értékben.

Szerencsétlenségre a próbák végtelenül hosszúak és fárasztóak voltak. elannyira, hogy Duquesnoisné, egy kisebb jelentőségű énekesnő, kibe a jó Frigyes beleszeretett, elhatározta, hogy a foyerban ver tanvát. Ott legalább találkozott férjének barátaival, mulathatott elmésségeiken és nem tudott hova

A kormány mindenekelőtt elérte, hogy a *technikai obstrukció megszűnik*, ami által a *parlament munkaképessége* újra helyre áll. — Előkerül a jövő évi *költségvetés* s az ország kikerül az exlex-állapot visszavető korlátaik közül. Most rengeteg teendő vár megvalósításra. A *szociális kérdések* halmaza hever elintézetlenül. Itt van a *tisztviselők fizetésrendezése, kórházak, iskolák* létesítése. Ami pedig bennünket debreceniakat legközelebről érdekel, az *új főiskolák felállítására, az adótörvények méltányosabb lefektetése és progresszivitása, új bevételi források keresése és a munkakalkulációk szerzésének a megteremtése* a kormány legfőbb törekvését képezik.

De el lesz intézhető a *közösügyi indennitás* is s az exlex zavarai a kormány semmiféle akciójának útját nem állják. Ezáltal pedig a *kormány helyzete olyannyira megszilárdult, hogy szinte erkölcsi lehetetlenségnek tűnik az ellenzék obstrukciós kedvének újraéledése*, mellyel úgy a parlament, mint az ország közvéleménye régen betelt s méltán örülhetnek az obstrukció hívei, hogy a kormány bölcsessége és engedékenysége folytán abból a zsákutcából szabadulhattak, melybe a maguk könnyelműsége juttatta őket.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök pedig az ország előtt beérhetetlenül megnőtt, amikor a maga biztos nyugalalmát, előrelátását a legnagyobb felfordulás közepete sem veszítette el s ereje tudatában olyan tapintással és annyi nobilitással intézte az ügyeket, hogy a *politikai siker tulnyomó részben az ő nevéhez fűződik.*

A magyar parlamentnek gyönyörű napja volt a mai. Ámbátor már legfőbb ideje is volt,

hogy a hónapok óta tartó stagnáció megszűnjék s a szégyenletes tehetetlenség kátyujából kikerüljön és a maga nemzeti missziójának magaslatára emelkedjék a magyar parlamentnek minedenik pártja.

Béke a Házban.

Holnap lesz az elnökválasztás.

A délelőtt folyt béketanácskozásokat, a melyekről lapunk más helvén közlünk részletes tudósítást, a képviselőház ülésén ratifikálták a pártok. A mai ülésnek nem is volt egyéb tárgya, mint az elnökválasztás kitűzése. *Kabos* Ferenc alelnök, aki az ülést vezette, bejelentette, hogy *Berzeviczy* Albert távozási szándéka megmáshatatlannak, így tehát a maradását kérő küldöttség nem érheti el célját; ennél fogva visszavonja az elnökség ilyen irányu tegnapi indítványát. Sorra emelkedtek ezután szólásra az ellenzéki pártok vezetői s mindnyájan ismételtelen kifejezést adva a *Berzeviczy* távozására fölött érzett sajnálatuknak, a saját indítványukat is rendre visszavonták. Végül *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök indítványára egyhangulag kimondták, hogy a képviselőház új elnökét holnap választják meg.

Részletes tudósításunk az ülés lefolyásáról itt következik:

Kabos Ferenc alelnök háromnegyed 11 óra után nyitotta meg az ülést.

A jegyzőkönyvet hitelesítették.

Elnök bemutatta a visegrádi népgyűlés kérvényét az argentiniai husbehozatal ellen. Hont és Hajdumegye feliratát a sajtószabadság mellett s több kérvényt a katonai javaslatok ellen.

Berzeviczy lemondása.

Az interpellációs könyv felolvasása után

lenni nevében *Joubert*nek sokszor nagyon is merész tréfáin. Ez a *Joubert* egy ifju hegedűs volt, ki gyakran fordult meg náluk ebéden s kinek bizalmosságai már több ízben nyugtalanították *Duquesnois*-t.

Mikor a hangverseny napja eljött, a széles és önféjú kicsi asszony kijelentette, hogy nem fog elmenni oda. Midőn *Frigyes* családottan kérdezősködött elhatározásának okáról, *Andrée* azt felelte, hogy ideges, hogy fáj a foga, egyébként pedig nincs is mit rávennie. Hiába mondotta neki a zenész, hogy mily nagy megnyugvás volna reá nézve, ha tudná, hogy ő is benn van a teremben, mily bátorságot öntene belé jelenléte s mily büszke volna arra, ha osztozkodnék sikerében. De madame erre már komolyan megharagudott, kiabálni kezdett, hogy nem élet az. mikor nem teheti azt, ami neki tetszik, hogy semmi kedve sincs oda menni és nem is megy oda. *Duquesnois* az utolsó percig is rimázkodott neki, de mindhiába. Nehéz szívvel sietett le a lépcsőn, intett egy bérkocsisnak és elhajatott.

Az utcasarkon állt egy férfi és várakozott. Mikor a kocsit elgördült mellette, igyekezett elbujni, de *Frigyes* mégis felismerni vélte benne *Joubert*-t. Persze nem lehetett az, mert ő is a zenekarhoz tartozott s mindenestre ott is van már a *Marigny*-színházban.

Duquesnois megérkezve oda, mindjárt őt

kereste szemével a művészek csoportjában, de nem fedezhette fel sehogy. Társaitól tudta meg, hogy *Joubert* mással helyettesített magát s neki úgy tetszett, mintha gunyosan mosolyogtak volna, mikor ezt megmondták neki. Ekkor a szegény művészt szörnyű aggodás fogta el: ha az oszlop mögött megbuvó ember csakugyan *Joubert* lett volna? . . . Ha a felesége . . . Nem, *Andrée* lehet önféjú, de mégis becsületes asszony ő. Még bosszankodott is magán a rosszkedve miatt, mely oly neveltséges gondolatokat ébreszt benne és elfoglalta helyét a zenekarban.

Lassan telt meg a terem a ragyogó sokasággal, mely megszokott jelenni ily alkalmakkor, hogy csodáltassa magát s maga is csodálkozzék. A hangszereket hangolni kezdték, a karmester még néhány utolsó figyelmeztetéssel szolgált a zenészeknek, aztán emelvényére lépett. Vezénylőbotjának néhány rövid koppanása után viszonylagos csend következett s a program első számait általános szórakozottság és figyelmetlenség közepette játszották végig. A közönség a híres művészeket várta.

Szünet közben egy színházi szolga *Duquesnois*-nak egy levelet adott át, mely borítékján sürgősnek volt jelezve s amelvet épen most hozott egy asszony. *Frigyes* valami szerencsétlenséget gyanított, de volt benne elég

Kabós Ferenc alelnök jelentette, hogy Berzeviczy Albert, a lemondó elnök levelet intézett Návay Lajos alelnökhöz. E levélben elmondja, hogy megilletődéssel értesült a képviselőház tegnapi ülésének megnyilatkozásáról s ezt közpályán való működése leg-szebb elismerésének tartja. De engedje meg a Ház, hogy amikor a kitüntetésért hálát mond, kéri a Házat, hogy őt küldöttségileg kérjék fel az állásában való megmaradásra — Éppen a Ház iránt érzett tisztelet és az elnökiméltóság miatt határozta el magát a lemondásra s erre nem csupán személyi okok készítették, hanem olyan súlyosokok, melyekről beszámolt smaguk lehetlenné teszik megmaradását. (Éljenzés.)

Kabós Ferenc elnök ezután sajnálattal javasolta, hogy a Ház vegye tudomásul a lemondást és álljon el a küldöttségtől. (Helyeslés.)

Kossuth Ferenc a legnagyobb sajnálattal vonja vissza tegnapi indítványát, mert olyan elnöktől kell a Háznak megválnia, aki az egész Ház osztatlan bizalmát bírta. Csak rózsát és babrlevelethinthetünk utána s reméljük, hogy kiváló tehetségének az ország más téren veheti hasznát. (Éljenzés.)

Holló Lajos függetlenségi párt indítványát, mint tárgytalant, visszavonja.

Rakovszky István a néppárt,

Egry Béla pedig a pártonkívüli függetlenségi indítványát vonja vissza.

Szabó István kisgazdapárti, tekintettel arra, hogy a mai nap eseményei meggyőzték arról, hogy rendszerváltozás nem lesz, visszavonta határozati javaslatát.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: A Ház elnökének lemondása őt is arra készíti, hogy pártja nevében csatlakozzék azokhoz a nyilatkozatokhoz, amelyek Berzeviczy nagy érdemeit méltatják. A veszteség nekik annál fájdalmasabb, mert Berzeviczy az ő körükből került ki, de vigasztalja őket az, hogy megmarad nekik. (Éljenzés.)

Kabós Ferenc elnök ezután kimondta a Ház határozatát, mely szerint a Ház a küldöttségtől eláll. Javasolta egyúttal, hogy a Ház elnökének lemondása miatt érdemleges tárgyalásba ne menjenek bele. (Helyeslés.)

Az elnökválasztást napirendre tűzik.

Hegedűs Loránt előadó beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: A pénzügyi bizottság előadójának jelentésével kapcsolatban javasolja, hogy a Ház a költségvetésre mondja ki a sürgősséget. A Ház tuzze holnapi napirendjére az elnökválasztást, pénteken pedig kezdje meg a költségvetés tárgyalását. A katonai javasla-

tokra vonatkozólag indítványozza, hogy a hét két napján, szerdán és szombaton, tárgyalják a véderőreformot. (Helyeslés.)

A Ház a sürgősséget kimondotta.

Solymossy Ödön báró a véderő bizottság jelentését terjesztette be.

Kabós Ferenc elnök megállapította a holnapi ülés napirendjét, amelyen csak az elnökválasztás szerepel.

Jaczkó Pál, **Abrahám Dezső**, **Batthyány Tivadar** gróf elhalasztották interpellációjukat s ezzel az ülés negyed tizenkét órákor véget ért.

Hogy jött létre a fegyverszünet?

Návay lesz a Ház elnöke.

A ma bekövetkezett politikai fordulat, a melyről a nap folyamán már *rendkívüli kiadásban* számolt be a *Debreceni Független Ujság*, a politikai világban általános meglepetést s tegyük hozzá mindjárt, általános meglegedést keltett. Ugy a munkapárton, mint az ellenzéken örömmel beszélnek a bekövetkezett változásról csupán azzal a különbséggel, hogy a munkapárt a béke jelének tekinti a mai helyzetet, míg az ellenzéken szeretik csak *fegyverszünetnek* nevezni a parlamenti tárgyalások megkezdését. Ez azonban mit sem változtat a tényen, hogy ugyanis a költségvetést letárgyalják és a véderőjavaslatok technikai rész nélkül lesznek a napirenden és pedig *Návay* Lajos házelnöksége alatt, akit a munkapárt ma esti értekezletén nagy lelkesedéssel jelölt Berzeviczy utódjának.

Az utolsó béketanácskozások.

A békének elejtett fonalát fölvetve *Kabos Ferenc*, a Háznak mindenektől tisztelt alelnöke s átadta *Andrássy Gyula* grófnak, aki a harcos feleket a békéhez kötötte. *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök a munkapártban elhangzott beszédje után nagyot szökött a híganyoszlop a béke felé. *Andrássy* tegnap este hét órákor megjelent a függetlenségi pártkörben, majd *Kossuth* Ferencet kereste fel s a pártkörben a vezérekkel hosszú ideig tanácskozott. *Andrássy* kész tervet mutatott be s a vezérek a pontozatokat elfogadhatónak mondták. E kedvező ítélettel felszerelve *Andrássy Gyula* *Khuen-Héderváry* Károly grófhöz sietett, aki *Andrássy* grófit *Tisza* István társaságában fogadta. *Ugy Khuen-Héderváry gr., mint Tisza István gróf kijelentették, hogy a be-*

keponozatokhoz hozzájárulnak. Ma reggel már a kora reggeli órákban megtelt a folyosó. Az ellenzék vezérei *Andrássy Gyula* gróffal *Kabos Ferenc* alelnök szobájába vonultak tanácskozásra. Ugyanakkor *Khuen-Héderváry* miniszterelnök is tanácskozott a munkapárt vezéreivel s miniszter társaival. A két értekezlet végeztével gyorsan hir futott, hogy *Andrássy* proppozícióit elfogadták és a béke megszületett. Nemsokára nyilvánosságra jutott az eredmény s munkapártiak, ellenzékiek zártan éljenztek a béke közvetítőit.

A félhivatalos *Budapesti Tudósító* jelenti: Gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök ma reggel kilenc óra után a miniszterelnökségi palotában fogadta gróf *Andrássy Gyula*, *Kossuth Ferenc* és *Szterényi József* látogatását. Az államférfiak vagy negyedórai tanácskozást tartottak, azután a képviselőházba mentek. Itt a miniszterelnök elsősorban *Návay Lajos* és *Kabos Ferenc* alelnökök látogatását fogadta, azután *Lukács László* pénzügyminiszterét, majd az elnöki szobába ment, ahol *Berzeviczy Albert*tel tanácskozott.

Az ellenzéki pártok közös értekezlete.

Dél előtt tíz órákor a képviselőházban megjelent összes ellenzéki képviselők közös értekezletet tartottak az egyik elnöki teremben a béke feltételeiről. Az értekezleten mintegy nyolcvan képviselő vett részt, ott volt *Kabos Ferenc* alelnök is.

Kossuth Ferenc előadta, hogy tegnap óta új tárgyalás volt a békéről, illetve a fegyverszünetről s illetékes tényezőkkel sikerült a főtételekben megállapodni. Ezek a következők:

A képviselőház péntektől kezdve a költségvetést tárgyalja. A két interpellációs napon, szerdán és szombaton a katonai javaslatok lesznek napirenden.

2. Az ellenzék a véderőjavaslatl szemben december tizenötödikéig megszünteti a technikai obstrukciót, vagyis eddig az ideig a katonai javaslatok ellen beszédes obstrukció lesz. Ha a Ház a költségvetést december tizenötödikéig nem tudná letárgyalni, ettől a naptól kezdve szerdán és szombaton is a budget lesz napirenden; vagyis ez esetben a katonai javaslatok egészen lekerülnek a napirendről, mindaddig, míg a költségvetést el nem intézik.

3. Amennyiben a büdészé január elsejéig még így sen válhatna törvényre, a kormány rövid időn belül kap s tovább folvik a költségvetés tárgyalása, a katonai javaslatok nélkül. A költségvetés tárgyalása idejére, amennyiben ez szükségessé válnék, az ülések egy órával meghosszabbíthatók; a szerdai és szombati ülést azonban, amelyeken a katonai javaslatokat tárgyalják, meghosszabbítani nem lehet.

Csak abban a szempillantásban volt némi bizonytalanság játékában, mikor úgy tetszett neki, hogy épp most indul el a vonat; aztán hangjai komolyabbak, mélyebbek lettek, tétele szenvedélyesebb. Frigyesnek egész lelke rezdült meg minden egyes ítemben. E fájdalom hangjai oly megragadókká váltak, hogy a közönség tombolva tapsolt megilletődöttségében és elragadtatásában s neki még egyszer el kellett játszania az egész szótalmot.

Az utolsó akkordok egy diadalmi himnuszban enyésztek el, mely a második résznek záró muzsikája volt. Frigyes kénytelen volt felállni, meghajolni, mosolyognia kellett e sokaságra, mely gyötörte, kétségbeeséseket keltett váltania és hálálkodnia kellett a hízeltetésért, melyben kollégái részesítették.

— No, öreg, most csak lesz min örülnöd! Szerencsés egy fickó vagy!

S a szerncsétlen ember minden többékevésbbé őszinte bókban újabb célzást fedezett fel balsorsára. Észrevették ugyan rajta, hogy nagyon sápadt, de azt az izgalom rovasára írták, mely elválaszthatatlan járuléka a sikernek; a hangverseny után e siker öröme még egy pohár borra is el kellett mennie művésztársaival.

— Voltaképen hogyan is van az, hogy nincs itt a feleséged? — kérdezte egyikük hirtelen.

Frigyes azt felelte, hogy a felesége be-

bátorság arra, hogy nem vétette észre azt barátáival.

— Tudom, mi van benne — mondotta s hanyagul zsebébe csuszattatta a levélkét. De minéyit magára maradt a folyosón, felszaktotta boritékját és elolvasta a kapusának felesége által ceruzával letírkantott sorokat:

„Tisztelt nagyságos ur, a nagyságos asszony felrakatta velem a kufferjét egy taxaméterre s az az ur, aki vele ment, azt mondotta a kocsisnak, hogy: „Eiőbb Rue Pigalle, aztán a lyoni pályaudvarra a 10 óra 55 perckor induló vonatához.” Tudára adom azt a nagyságos urnak, mert talán szereti, hogy mindjárt megtudhatja.”

*Duquesnois*nak egyszerre elborult a világ. A fainak kellett támaszkodnia, hogy össze ne roskadjon. Aztán észbe jutott, hogy a földalatti vasut állomása ott van a kapu előtt, s még bőségesen van ideje arra, hogy a vonat elindulása előtt kiérhessen a lyoni pályaudvarra. Frigyes, kezét ökölbe szorítva, készen állt, hogy a kapuhoz rohanjon, a földalatti vonatra üljön, hogy megfojthassa azt a másikat és elragadjja tőle azt, akit tőle rbtolt el. Ekkor megszólalt a villamos csengettyű jeladása. Jelezték a program második részét, azt, amelyben kezdtek felvonulni a híres nevek, azt, amelyben *Duquesnois* szólói voltak. Frigyes megállt. Elmenjen? Nincs ember, aki helyette-

síthetné. Általános zavar támadna s a hangversenyt minden bizonynyal félbe kellene szakítani. Ez felingerelné a nagyigényű és kényes közönséget s a szegények nem jutnának pénzükhöz!

Valószínűleg tulozta a dolog jelentőségét, de azt mondotta magában, hogy mégis kötelessége kitaranni. És hőslékién visszatért társaihoz. Mi több, igyekezett minél jobbkedvűnek látszani, mert a szíven rágódó fájdalomnak megvolt az a szörnyű tulajdonsága, hogy hallgatni kell róla, mert azok közzé tartozik, amelyek az emberek kacagni szoktak. A jó kollégái minden bizonynyal nagyon mulatságosnak minősítették azt a csinyt, mellyel *Joubert* megtréfálta. Van-e nevetésesebb valami, mint az ily helyzetben lévő férfi?

Frigyes tehát ismét kezébe vette a vonót s minden gyöngeség nélkül végigjátszotta a reabizott szótalmot. Csak a szünetek közben nézegetett az órájára s gondolta magában: „Most értek ki a pályaudvarra . . . Most váltják meg a jegyet, hogy feladhassák a podgyásukat . . . Most jó sarokhelyet keresnek kocsiszakaszban . . . Most szorosan egymáshoz simulnak . . .” A karmester jelt adott neki s a cselló-szólo hangjai végigáradtak a terem némaságán . . . Zengzete gyönyörrel töltötte el az unottlelkű hallgatókat, míg a művész szerette volna kikiáltani általa minden fájdalmát és kétségbeesését.

Az értekezleten megjelent képviselők általános helyesléssel fogadták a fegyverszünet feltételeit.

Kossuth ezután bejelentette, hogy Berzeviczy nem hajlandó visszatérni az elnöki székbe, helyette más elnököt kell választani s ehhez ők hozzájárulnak. A feltételek egyik legfontosabbika azonban az, hogy az új elnök a házszabályokat az eddigi gyakorlat és értelmezés szerint tartozik kezelni.

Justh Gyula hozzájárul mindahhoz, amit Kossuth Ferenc előterjesztett. A fegyverszünet feltételeit megnyugvással ajánlja elfogadásra, mert az ország érdekeit elégíti ki, midőn gondoskodik a költségvetés megalkotásáról. Bejelenti még azt az értesülését, hogy az új elnök valószínűleg Návay Lajos lesz s hangsúlyozza, hogy a fegyverszünet után az ellenzék visszanyeri teljes akciósabadságát.

Polónyi Géza és Décsy Zoltán felszólalása után az értekezlet egyhangulag elfogadta a békefeltételeket.

A fegyverszünet megkötése után.

A képviselőház ülésének befejezése után Návay Lajos alelnök felkereste az ellenzék vezéreit és röviden tanácskozott velük. A tanácskozás után Andrássy Gyula gróf, Kossuth Ferenc és Justh Gyula Návayval együtt gróf Khuen-Héderváry fogadószobájába mentek és a miniszterelnökkel több mint negyedóra hosszat tanácskoztak. Hogy a tanácskozás miről folyt, arról nem árultak el semmit, beavatott körökben azonban úgy beszéltek, hogy a pártvezérek a záltalanos békehangulat hatása alatt már is hozzáláttak a végleges béke megkötéséhez és azokat a feltételeket beszéltek meg, amelyek mellett a véderőreform, mind a választóreformra nézve is végleges béke volna létrehozandó.

Politikusok a fegyverszünetről.

A vezető politikusok ma már a folyosón egymásután nyilatkoztak a bekövetkezett parlamenti változásról.

Tisza István gróf a következőket mondta: — Őszintén örülök, hogy így sikerült a békét biztosítani. Sokan azt fogják mondani, hogy ez az én kudarcom. De ezek igen naiv emberek és nem ismernek engem. Nekem is csak a parlament munkaképességének visszaszerzése volt a célom. Téved, aki azt hiszi, hogy én a harc embere vagyok. Én is kerülöm azt, hogy nemzetemet nagy emócióknak tegyem ki. Hogy a béke sikerült, annak én örülök legjobban. De azért az én szereplésemre is szükség volt. Olyan voltam én ebben a dologban, mint a krampusz. Megnyomták a gombot és a rejtélyes dobozból kiugrott a krampusz.

Lukács László pénzügyminiszter a következő megjegyzéseket tette:

teg; a szomszédok meglökték könyvükkel az ügyetlen kérdezősködőt s más tárgyra fordították át a beszédet.

Midőn utóbb Frigyes egyedül volt künn az utcán, eltűnt siker, taps, szerencsekívánat és csak a megtört szive maradt meg számára. Sajgó lélekkel haladt tova, jóformán nem is tudva, miért, a lyoni pályaudvar irányában. De . . . talán mindez nem is volt igaz! Talán a művésztársai, kik tudtak feltékenységéről, megragadták Joubertnek és Andrének egy időben való távollmaradását, hogy elküldjék neki a kapusné állítólagos levelét. Görcsösen kapaszkodott bele ebbe a gondolatba. Nem, a felesége nem volt rossz; valószínűleg már meg is bánta azt a balga jelenetet . . . Bizonyára nyugodt álomban fogja lenni otthon s mikor felébred, az lesz az első mozdulata. — mint annyiszor már — hogy megöleli a nyakát és bocsánatot kér tőle. Oh, mennyire fog örülni sikerén!

Frigyes hazaszárguldott, elrobogott a kapus páholya előtt, rohamlépésben haladt fel a lépcsőn és kinyitotta az ajtót. A lakás üresen állt; a feltárt szekrények és nyitva hagyott fiókok az elutazás sietségére vallottak.

S ekkor a diadalmas művész. kinek ép most nyílt meg a dicsőség és a gazdagság útja, leroskadt egy székre és sirt keservesen.

— Bámulatos ember Tisza István gróf. Csupa erő, energia és csupa szerénység. Oriási érdemei vannak a béke létrejötte körül s mondhatom, igazán, szívből örül a békének.

Apponyi Albert gróf ezeket mondta: Igazán örülök a békének, különösen Tisza István gróf érdekében, aki igen nagy ember, rendkívüli államférfi. Szomorú lett volna, ha ezt a nagy embert népszerűtlenné tették volna vagy elkoptatták volna a presztízsét.

A munkapárt értekezlete.

A nemzeti munkapárt ma rendkívül népes ülést tartott, amelyen megejtették a jelölést a házelnöki tisztségre.

Az ülés elején felolvasták Berzeviczy Albert levelét, aki bejelentette, hogy a házelnökségről lemondván, meggyőződését követi és újra helyet foglal a pártban, amelynek programjáért mindig lelkesen küzdeni fog.

Az éljenzéssel fogadott levél fölolvastása után Vojnits Sándor emelkedett szólásra és kifejezést adott annak, hogy az egész párt sajnálja Berzeviczy lemondását. Mert Berzeviczyt mindenki tisztelte, becsülte. Büszkék voltak rá. Most pedig a pártban mindenki a legnagyobb szeretettel veszi körül.

Dániel Gábor alelnök ezután bejelentette, hogy a kijelölt bizottság a házelnökségre egyhanguan Návay Lajost jelölte.

Ennek elhangzásakor az egész párt lelkes tapsal és éljenzéssel fogadta Návay Lajos nevét, mire az elnök egyhanguan jelöltnek jelentette ki őt.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök szolt azután a párttagokhoz. Köszönetet mondott a támogatásért s rámutatott ama nagy eredményekre, amelyeket a párt egyetértésével el tudott érni.

Végül Dániel Gábor alelnök hivatkozott arra, hogy mily hűséggel, önfeláldozással ment a párt a küzdelembe és biztosította a miniszterelnököt, hogy mint vezérüket, mindig hiven fogják követni.

Az új alelnökök.

A mai értekezleten a munkapárt még nem határozott az alelnökök jelölése dolgában. — Annyi bizonyos, hogy Kabos Ferenc nem marad meg az alelnöki tisztségen s így két új alelnök lesz. Egyiknek Beöthy Pált emlegetik, a másik állásra Wickenburg Márk grótot, vagy pedig egy erdélyi grótot, akinek neve eddig még titok.

A miniszterelnök Bécsben.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök szombaton este utazik Bécsbe, ahol vasárnap délelőtt jelenik meg kihallgatáson a király előtt.

Négyemeletes városháza

Egy fővárosi pénzcsoport Debrecenhez.

Egy igen előkelő fővárosi pénzcsoportnak Debrecen érdeklő nagyfontosságú tervéről értesít bennünket budapesti tudósítónk. E terv nem kisebb dolgot akar megvalósítani, mint felépíteni a debreceni új modern városházát és pedig olyan módon, hogy az a városnak egy fillérjébe se kerüljön.

Ez a terv már annyira érett a tudósítás szerint, hogy a pénzcsoport már ajánlatot készül tenni Debrecen város tanácsának. — Az ajánlat arra szólna, hogy a pénzcsoport az új városházát minden modern követelményeknek megfelelően a mai városháza és a pénzügyigazgatóság mostani rozoga épületének helyén építtetné fel. Az új központi városháza szép négyemeletes palota volna. Az ajánlattevő pénzcsoport a következő feltételeket kívánja megállapítani.

Felépítteti a megjelölt telken a négyemeletes palotát Debrecen városának minden megterhelése, vagy hozzájárulása nélkül. Városháza számára vagyis hivatalok elhelyezésére átengedi és biztosítja a palota három első emeletét, míg a negyedik emeleti és földszinti he-

lyiségeket a maga számára kívánja megtartani ötven esztendőig, amikor is az egész épület minden kárpótlás vagy fizetés nélkül Debrecen város tulajdonába megy át.

Bár ez a terv az első pillanatban — közgazgatási szervezetünket tekintve — szokatlannak tetszik, mégis megállapítható, hogy óriási előnyökkel bír és olyan előnyöket nyújt Debrecen városának s azt hisszük: az ajánlat beérkezése esetén a város komolyan fog foglalkozni vele. Annál is inkább, mert ama nagy pénzügyi előny mellett, hogy Debrecen városának az építkezésre mit sem kell költenie és ötven év múlva mégis egy teljesen kész és jó, monumentális városházát kap ingyen, még az az előny is meg van, hogy az összes hivatalok ebben a palotában nyernek elhelyezést s így a városi hivatalok rég panaszolt szétszórtsága megszűnik. Ezzel pedig sok olyan helyiség szabadul fel a városi bérházakban, amelyeket azután jól lehet értékesíteni.

Annál inkább fogja örömmel fogadni a tervet a város, mert más megoldás jelenben rendelkezésére nem áll. A régi terv nagyon drága, a hivatalok mai szűkes, rossz, szétszórt elhelyezése tovább fenn nem maradhat.

A debreceni egyetem.

Zichy leirata igazgatótanács előtt.

Tegnapi számunkban közöltük főbb pontjait annak a leiratnak, amelyet Zichy János gróf kultuszminiszter küldött le Degenfeld József gróf főgondnokhoz s amely ama feltételeket tartalmazza, amelyek mellett a kollégiumot az állam átveszi. Ez a leirat teljes szövegében a következő:

A kultuszminiszter leirata.

4253/eln. sz. 1911.

Méltóságos Gróf, Főgondnok Ur!

Amennyiben a törvényhozás Debrecenben egyetem felállítását határozná el, hajlandó volnék a tiszántuli református egyházkerülettel az eddigi szóbeli tárgyalások alapján a következő megállapodásokra jutni:

(A teologiai fakultás szervezete.)

I. A debreceni tudományegyetem teologiai karának tanárait a tiszántuli református egyházkerülete végből alakított bizottságának az alább jelölt módon történő meghallgatása mellett a kar és az egyetemi tanács javaslatára a vallás és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Ő felsége a király nevezi ki.

A teologiai karon hittudományi tanároknak csak református vallású és lelkesítő minőségű egyének nevezhetők ki. A hittudományi karon a református egyházjog, illetőleg a bölcsészeti tanára az egyetem más (jogi és államtudományi, illetőleg bölcsészeti) karát végzett református vallású férfi is lehet.

A kizárás, illetőleg vélemény nyilvánítás jogának gyakorolhatása végett az egyházkerületi elnökség hivatalára nézve idősebb tagjának elnöklele alatt három tagu bizottság alakíttatik a következőleg: tagja:

az egyházkerületi főgondnok és a püspök és a debreceni református egyházközösségnek hivatalban idősebb (vagy egyházi, vagy világi) elnöke.

A tanszékek betöltése a következőleg történik:

1. A pályázatot kiírja a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter.

2. A beérkező pályázati kérvényeket a hittudományi kar dékánjához kell beadni, a ki azokat először a fennebb említett három tagu egyházi bizottsághoz teszi át. E hármas bizottságnak joga van a pályázatból bármelyik pályázót kizárni.

Ha a hittudományi kar valamely tanszéket meghívás útján óhajt betölteni, szintén megkérdendő a három tagu bizottság és

csak az hívható meg, akinek meghívásához a bizottság hozzájárul.

3. A három tagú bizottság a kérvényeket a maga nyilatkozatával az egyetem hittudományi karához küldi. A hittudományi kar hármaskijelölő javaslatot tesz és a kijelölő javaslatot az egyetem tanácsához terjeszti fel.

Ha az egyetem tanácsa is megtette javaslatát, az egyetem rektora az összes iratokat felterjeszti a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, aki a háromtagú bizottságot újból meghallgatja s ennek újabb nyilatkozatát is az ügyiratokkal együtt a Felsőházhoz terjeszti fel.

4. A teológiai karon egyelőre 7 tanszék szerveztetik. Ezek volnának: a) Ujszövetségi irásmagyarázat és ószövetségi teológia, b) Ószövetségi irásmagyarázat és ószövetségi teológia, c) Egyháztörténet, d) dogmatika, szimbólika, e) vallásbölcselet és vallástörténet, f) szónoklat és liturgia, g) lelkipásztorkodás és az egyház beléletének ismertetése.

(A teológiai tanárok fizetése.)

5. A hittudományi kar tanárainak fizetésére a tiszántuli református egyházkerület felajánlott évi 70,000 koronát és használatra átengedi a kollegiumban a teológiai akadémia jelenlegi helyiségeit, valamint ezek felszerelését (padok stb.), esetleg gondoskodik később is helyiség szaporításról és a helyiségek dologi kiadásait (tatarozás, fűtés, világítás stb.) fedezi.

6. Amennyiben a tiszántuli egyházkerület a hittudományi karon további tanszék szervezését kívánja, feltéve, hogy e tanszék javadalmazásához megfelelő összeget (az egyetemi tanári fizetés legalacsonyabb és legmagasabb fok közötti évi átlagot) alapítvány gyanánt felajánlani fog, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak a teológiai tanszékek szaporítása ellen nem lesz észrevétele.

7. A debreceni református egyházközség által felajánlott alapítvány a hittudományi karon szervezendő bölcséleti vagy protestáns egyházi tanszék felállítására lesz fordítandó.

8. A hittudományi kar lelkészi tagjai mindazon cselekményekért vagy mulasztásokért, melyek az egyházi törvények szerinti felelősséget állapítanak meg, az egyházi felelősségek alá tartoznak.

9. A tiszántuli református egyházkerület a lelkészi minősítést teljesen önmagának tartja fenn.

(A világi karok.)

II. A világi karok tanszékeit a miniszterium az állami költségvetés terhére fogja szervezni és dotálni.

Emellegva az egyetem világi karainak kiadásai a tiszántuli református egyházkerületet, illetőleg a debreceni egyházközséget semmiképpen sem terhelik. Kívánatos azonban, hogy a tiszántuli református egyházkerület a debreceni egyetemre felajánlott alapítványi összegből fennmaradó részt tanárjelöltek részére építendő internátus felállítására és fenntartására fordítsa, amely a debreceni egyetem bölcsészeti karával fog kapcsolatba hozatni.

(A könyvtár és a muzeum.)

III. A debreceni kollegium könyvtárát, gyűjteményeit, muzeumát a debreceni egyetem összes tanárai és hallgatói a tiszántuli református egyházkerület tulajdonjogának fentartása mellett szabadon használhatják.

Ennek fejében a tiszántuli református egyházkerület az államtól a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa útján legalább is az eddigi évi segínyt továbbra is meg fogja kapni.

IV. Az egyetem református vallásu hallgatói számára tett alapítványokat, amennyiben az alapítólevél másként nem rendelkezik, az illető karok meghallgatása után a

tiszántuli egyházkerület, vagy annak illetékes megbízottja fogja adományozni.

(Évmegnyitás és évbezáras.)

V. Az egyetemi tanév elején, a megnyitási és a tanév végén a záró ünnepet megelőző istentiszteletet a teológiai tanári kar egyik tagja a debreceni református nagytemplomban tartja s azon az egyetem rektora és tanácsa, mint hivatalos funkcionáriusok vesznek részt.

Felkérem Méltóságodat, hogy a fentebbi pontozatokat a tiszántuli református egyházkerület legközelebbi ülésén megbeszélés tárgyává tétetni és az egyházkerület határozatait annakidején velem közölni sziveskedjék.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1911. évi november hó 4.

ZICHY, s. k.

Ezt a határozati javaslatot most a kerületi közgyűlés elé terjesztik, amelyet e hó 22-ére hívott egybe az elnökség.

Az igazgatótanács javaslata.

A debreceni református főiskola igazgató-tanácsa ma foglalkozott ezzel a miniszteri rendelettel, amelynek föltételeit *egyhangu lelkedéssel fogadta el s Degenfeld József gróf főgondnok, Baksa Lajos dr. konventi előadó, egyházkerületi főjegyző, György Endre és Dicsőfi József főlészóalása után kimondta, hogy a következő határozati javaslatot terjeszti a kerületi közgyűlés elé:*

(A határozati javaslat.)

A tiszántuli református egyházkerület közgyűlése mélyen megilletődve fog ama nagy kérdés megoldásához, amely elé a történelmi fejlődés legyőzhetetlen sodra és az isteni gondviselés állította

Viszontagságos multjának hü osztályosát féltetten örözt kincsét és büszkeségét, debreceni kollegiumát azzal az erős hittel és meggyőződéssel viszi a legnagyobb fokra való fejlesztés útjára, hogy az a maga egészében ezután is az lesz, ami volt: *a magyar nemzet kulturának és az emberi haladásnak, a protestáns szabad kutatás lelkétől megvilágított műhelye*, egyházunkat legközelebb érintő részében pedig vele továbbra is válthatatlan kapcsolatban és református hitének még hatékonyabb szolgálatában marad.

Ebben a meggyőződésben lévén, amikor hálátelt szívvel tekint vissza a dicsőségteljes multjára, a mindenható Isten akaratából elkövetkező nagy és szép jövőbe vetett teljes bizalommal hozza meg határozatait

Egyházkerületi közgyűlésünk:

I.

c) a nmélt. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 1911. november 4-én kelt 4253—eln. számú leiratában foglalt s ajánlatba hozott megállapodás tartalmához *hozzájárul, azt elfogadja s amennyiben szükségesnek találtnak, elnökségét ily tartalmu és szövegű megállapodásnak az egyházkerület nevében való aláírására felhatalmazza; azonban kívánja, hogy az ajánlott és elfogadott megállapodások kiegészítésekképpen a magas kormány részéről expressis verbis kifejeztessék, hogy az egyetem teológiai karának összes tanárai fizetés és nyugdíj tekintetében az egyetem többi tanáraival mindig teljesen azonos elbánásban fognak részesítettetni*, valamint hogy ezzel szemben az egyházkerület a teológiai tanárok fizetéséhez a megállapodásban kitett évi 70.000 koronán és egy-egy esetleges új tanszékre az itt megállapított mértékben tett alapítványon kívül semmivel többet nem köteles juttatni;

b) kifejezi — a teljesítés biztos reményével — azt az óhajtását és kérését, hogy *a jelenleg működő minden szakbeli akadémiai tanárok közül azok, akik a szolgálatképesség*

teljes mértékét megütik, az egyetemi megfelelő tanszékekre kineveztessenek;

c) kifejezi azt az óhajtását, hogy debreceni egyetem felállítását rendelő törvény meghozatala után a meglevő három fakultásnak (teológiai, jogi és humanisztikus, bölcsészeti) *egyetemi karokká szervezve való átvétele lehető legrövidebb időn megtörténjen s e célból készséggel felajánlja az új egyetemi épületek elkészültéig az akadémiák által jelenleg használt és a még ideiglenesen szükségessé váló egyéb helyiségeket és kéri, hogy elnökségének mód és alkalom nyujtassék az erre vonatkozó részletes intézkedéseknek tárgyalás után való tisztabahozatalára*

E pontban kifejezett óhajtására az egyházkerületi közgyűlés azért helyez sulyt, mert ha az egyetemi törvény meghozatala és a tényleges átvétel között hosszabb idő telne el, az az ideiglenes és átmeneti állapotok minden nyomasztó és káros hatásával nehezédnek úgy az egyházkerületre, mint a főiskolára.

II.

A tanárjelölteknek a leiratban érintett s az egyetem bölcsészeti karával kapcsolatba hozandó *internátus* kérdésében teljesen áthatva az ügy nagy horderejének tudatától, elnökségének elnöke alatt Csűrös Ferenc dr., Dóczy Imre, Ferenczy Gyula dr., Kiss Ferenc, Kovács József, Karai Sándor, Márk Endre, Mitrovics Gyula dr., Sass Béla, Szele György, és Tóth Károly dr. tagokból álló bizottságot küld ki, azzal a megbízatással, hogy részletes javaslatait jövő tavaszi gyűlése elé terjeszse.

III.

E történelmi fontosságú átalakulás küszöbön *legteljesebb elismerését és köszönetét* nyilvánítja elsősorban *Degenfeld József gróf*, egyházkerületi főgondnok ur irányában, aki évek hosszú sora óta lankadatlan erélyű munkása volt az egyetem ügyének, továbbá *Baltazár Dezső dr. pöspök ur*, valamint *Tisza István gróf* egyházmegyei gondnok ur iránt; mindhármuknak sikerült lankadatlan kitartással és messzetelektől bölcsességgel ez átalakulás oly megoldását biztosítani, amely egyháznak jogos érdekeit nemcsak hogy a jelenben megóvja, de azok jövő fejlesztésének és erősítésének is tág teret nyit.

Hasonlóképpen kifejezi hálás elismerését *Debrecen sz. kir. város és a debreceni református egyház iránt*, amelyek páratlan áldozatkészségükkel oly nagy mértékben hozzájárultak az egyetem megvalósításához.

IV.

Miután az egyetem felállítása esetén az évi 70.000 korona szolgáltatásán kívül még reá váró és tetemes pénzügyi áldozatokat igénylő nagy feladatokat (tanítóképző, internátus) csak úgy képes elvégezni, ha mostani anyagi ereje és jövedelmei nem csorbítatnak; bizalommal keresi meg Debrecen sz. kir. városát az iránt, hogy azon állandó évi hozzájárulásokat, amelyekkel kollegiumunkon az akadémiai oktatás ügyét eddig is eléggé meg nem hálálható áldozatkészséggel támogatta, a lényegileg azonos, mert szintén a felső oktatás fejlesztésére irányuló célok megvalósíthatása végett kollegiumunk pénztára számára — mértékadó helyről jött nyilatkozatok megerősítésekképp — a jövőre is kifejezetten biztosítani sziveskedjék.

V.

Az előző pontban kifejtett indokok alapján hasonló megkeresést intéz a debreceni református egyházhoz azon hozzájárulásoknak a jövőre való biztosítása iránt, amelyekkel az egyház pénztára eddig két akadémiai tanár fizetését kiegészítette.

V.

Jelen végzését egész terjedelmében a föltiszteletű és méltóságos konventhez felterjeszti.

Csak a

minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA

kaucsuk-cipősarok

A higiénikus
Palma kaucsuk
ágybetét

Minősége elsőrangú.

A nyomorultak.

Pénzosztás a rendőrségen.

Beteg, lerongyolt, életkuszált emberek jönnek. Kinek a teste, másnak a lelke, de a ruhája valamennyinek földött, tépott. Az élet hájtörőttei ezek, akiket a nyomor a betegség és az ezek nyomában settenkedő gyilkos alkohol rabolt meg, hogy elveszítsék azt a vágyat, ami a máról holnapra való ébredést megszereteti és célt irányt, szint ad az emberi életnek.

Ötszáz korona került kiosztásra, amit egy dugszdag debreceni ügyvéd, *Lukács Emil* dr. juttatott a város szegényeinek, mely nagyon elég tekintélyes summa, mégis a nagyszámu jelentkező között úgy szétforgácsolt, hogy alig jutott egynek-egynek egy-két korona.

Aztán nem is adnak mindenkinek, aki kér. Nem is adhatnak, olyan nagy a légiója a betegek és nyomorgók hadának.

És jönnek

öreges, némák és melbekopottak.

Az öreg *Petri* Juliánna például csak úgy jár meghajolva, mintha a Halál excellenciájának a trónusánál lenne. A dereka és a feje vízszint van a botjával, amelyikre támaszkodik.

Özvegy *Kancza* Mihálynétől megkérdezik:

— Hány éves?

— Három hijján száz! — mondja és tipogve lép ki a teremből. Két korona jutott neki az ötszázból.

Horvát Józsefnének a férje rendőrbiztos volt, kis nyugdíjából nyomorog, most már 10 hete beteg. Egy korona jut neki. Elég lesz talán a mai orvosságra.

Mester Jánosnének a férje nyolc éve beteg, két sáppadt, tüzes szemű gyermeke van, ezek szemében is ott ég a láng, amely gyeherena tüzre viszi a szenvedőket. Ha festő lennék, *Madonna*-képet festenék róluk, ezek a megdicsőültek és az angyalok. Emberi raituk csak egy van a — szenvedés.

Varga Ferencné 1837-ben született, már harmincöt esztendeje lakik egy utcában, melyet ma *Bercsényi*-utcának hívnak, de ő már csak úgy tudja, hogy az a — Köteles-utca.

Most hirtelen változik a kép s egy 60 éves anyóka nyújtja ki a kezét. Egy koronát kap. A rendőség már ismeri, amit keres azt megissza. Rá is szól a tisztviselő:

— Aztán ne igya el a pénzt!

Az anyóka lehajtja a fejét, majd a régi jó idők pajkos dévajságával szólal meg:

— Instállom, két vsat már csak eliszok belőle!

A háztulajdonos.

Fodor Józsefnek háza van, kicsi portája. De már évek előtt megtámadta agyát a borulat s a bérösszeg felemészti az ápolási díjakat. Éheznek, nyomorog a „háztulajdonos” családja.

Orosz Lászlóné mind a két szemére vak. Egy kis puffadt, egészségtelen gyermek vezeti. De öt száj várja, hogy betevő falatot adjon nekik. A férja napszámos, aki nyolevan krajcár bért keres. Három koronát kapott.

Özv. *Svarcz* Józsefné 69 éves, a köszvény már annyira összegubancolta, hogy nemcsak járni, de beszélni is alig tud.

— Maga izraelita? — kérdi az egyik tisztviselő.

— Nem, kérem, csak az uram volt — német.

Általában feltűnt, hogy az izraelita felekezetiek alig voltak a tömegben képviselve.

— Pedig felekezeti különbség nélkül hirdettük meg a mai kiosztást! — mondja ifj. *Ozory* István rendőrtisztviselő.

De azért eljött özv. *Gelber* Józsefné, akinek hét gyermeke van, meg *Kaufmann* Dezső tüdőbeteges pék, akik az *adományozó felekezetét* képviselték.

A váltó áldozata.

Bakó András 86 éves volt szilgyártó. Házát, műhelyét ellicitálták, maga és családja az utcára jutott. Most könyörödománvokból és a rokonok segítségével tartja fenn magát.

Ennyi nyomor és szenvedés között vajjon betöltheti-e emberbaráti hivatását az egyén, aki kisebb-nagyobb összeget szór szét a tömeg között, mely mikor szétgurul, alig jut belőle kinek-kinek egy darab kenyérre való?! . . . Azt hiszem, ez a kérdés még sokáig nem lesz elintézve! . . .

(gy. zs.)

Színház és művészet.

A színház műsora:

CSÜTÖRTÖK: *Ártatlan Zsuzsi*, operett. (Borbély Lili fellépte. C. bérlet.)

PÉNTEK: *Nincs elvámolni valója*, bohózat. (A bérlet.)

SZOMBAT: *Taifun*, színmű. (B. bérlet.)

VASÁRNAP: délután *A betyár kendője*, népszínmű. Este: *Nagyapó*, énekes vigiáték. (Kis bérlet.)

KEMPEN ÉS WILHELMUS.

A Zenekedvelők körének első hangversenye.

Szép számmal jött el a közönség az idei szezon első koncertjére. Nem tudjuk, hogy a Zenekedvelők Köre miért nem követte régi elvét és miért léptetett fel két művészt egy estén. A koncert stílusosságának ez semmi esetre sem használ.

Wilhelmus meglehetősen igénytelen műsorral lépett fel. Schubert Impromptuinek előadása még izléesesebb diletánsoknak sem különös ambíciója és semmi esetre sem művészi feladat. „Erlkönig” sem méltó igazi zongorához. *Paderewsky* meglehetősen üres variációi, *Busoni* — véleményünk szerint — teljesen stílustalan Chopin átírata és Chopin hidegen előadott Nocturneie nem másították meg impresszióinkat. Jelentéktelen muzsikus *Wilhelmus*.

Sokkal jobban szerettük volna *van Kempen* hallani egy Schubert—Brahms-est keretében. Nagyszerű dalénekes *Kempen*; hangjával nem csinál mutatványokat, deklamációja, dinamikája, temperamentuma egyenesen *Schubert*-énekesé teszi. Ezer színe van a meleg, friss romantikájú dalok előadására, a vers és a zene teljesen egymáshoz simulnak, ami a legfontosabb *Schubert*nél. Műsorának többi száma közül legszebb volt *Brahms* *Erinnerungja*, *Wilhelmus* kísérte zongorán.

A közönség meglehetősen hangos volt a zongoraszámok alatt, amit ezúttal nem tudunk rossz néven venni, de féltünk, hogy kritikája nem lesz biztos és nagyobb művészeket is zavarni fog.

P. F.

Ártatlan Zsuzsi — *Borbély Lillivel*. Holnap, csütörtökön este az idei szezon kasszadarabja az *Ártatlan Zsuzsi* kerül színre C) bérletben. A címszerenét ez alkalommal *Borbély Lili* játssza, aki több új táncal gazdagítja az élvezetes est változatosságát.

Nincs elvámolni valója? Ez a címe annak a piros színlapos pompás bohózatnak, mely iránt már is rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik s melyet péntekre tüzött műsorára *Zilahy* igazgató. A „Nincs elvámolni valója?” élénken él a közönség emlékezetében, rendkívüli mulatságos voltánál fogva. A kitűnő bohózat felelevenítése nagy érdeklődést kelt. Jegyek ez előadásra előre válthatók a színház pénztáránál.

A „Taifun” reprize. *Lengyel Menyhért* világhírű színműve, a *Taifun*, szombaton B) bérletben kerül színre. Az az általános nagy érdeklődés, mely a *Taifun* párisi bemutatója alkalmával kísérte s melylyel a világlapok csaknem naponként foglalkoztak, élénk visszhangra lel most, amikor *Lengyel Menyhért*-

nek ez a kitűnő darabja újból a debreceni színpadra kerül. A szombati előadáson, melyen elsőrangú kiosztásban elevenítik föl a kitűnő darabot, *Tokerámo* szerepét *Zilahy Gyula* játssza.

Vasárnap délután. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal, 3 órai kezdettel *Konti József* bájos zenéjű operettje, az *Eleven örök* kerül színre. Jegyek ez előadásra előre válthatók.

Nagyapó. Nagyon régen nem került oly kedves és bájos darab felelevenítésre, mint a vasárnap este színrekerülő *Nagyapó*. Ez a kitűnő eredeti énekes népjáték annyi sok szép énekkel bővelkedik, mint akár egy operett, amellyel gyönyörű és hatásos mesével valóságos fehér estét biztosít magának. A kitűnő darabra nagy gondtal és ambícióval készül a színtársulat.

A Bonbonniere szenzációs fél havi műsora már csak rövid ideig látható. Ezért is a közönség napról-napra megtölti a *Bonbonniere* intim, elegáns nézőterét, hogy gyönyörködhessek és tapsolhasson a nagy attrakciók csodás mutatványainak. Oriási sikerrel került színre „A kaland” című szellemes francia bohózat, melyet éppen e sikerre való tekintettel tovább is műsoron tart az igazgatóság.

Szegények: megjött már a tél is!

November közepe már tél a szegény embereknek: fűteni kell a szobát, lábbelit vár a láb, ruhát a test, hogy az élelemről ne is szólnunk. Ilyenkor előbujnak az éhesek, a fázók, a betegek serege, mintha a föld, a város, a falu csupa rejtékhely lett volna, csak úgy ontia a szegények légióját. S ilyenkor kísért a városok politikájában a szegényügy rendezésének kérdése is.

Városaink, különösen amelyek leginkább ki vannak téve a falusi proletárság beözönlésének, sokszor feljajdultak már azoknak a terheknek a súlya alatt, amelyek a szegényügy ellátása címén nehezdednek amugy is roskadozó háztartásaikra.

A szegények ellátása manapság csak a községekre és a társadalomra nehezdedik, ami a teherviselést nagyon egyenlőtlené teszi, mert míg egyrészt a legvagyonosabb elemek kivonják magukat a társadalmi kötelezettségek alól, addig másrészt a községek — az illetőség lévén a segélyezés alapja — ezt a kötelezettségüket csak más községeket és városokat messze felülmuló anyagi áldozatok árán gyakorolhatják.

A szegénysegélyezésnek tehát a sine qua non-ja, hogy az az illetőségre való tekintet nélkül történjék, továbbá, hogy a segélyezéssel járó kiadásokhoz mindenki a vagyoni képessége szerint járuljon. Így egyrészt nem kell várni az illetőségi elvárások hosszadalmas befejezését, tehát a segélyezés gyors lesz, másrészt pedig mindenki adó alapján járulván hozzá, tekintélyesebb összeg volna erre a célra fordítható, a szegénysegélyezés egyöntetűbb, általánosabb lenne s oly községek és városok is hozzájárulhatnának a szegényügyi intézményekhez (menházak, szegényházak, aggápolók stb.), amelyek eddig ilveneket anyagi erő híján nem létesíthettek.

Örömmel közöljük, hogy a belügyminiszter a szegényügy országos rendezése céljából a napokban rendeletet adott ki, amelyben fölhívja az alispánokat és a törvényhatósági városok polgármestereit, hogy a községsegélyezésre vonatkozó 1910. évi adatokat szerezzék be, a beszerzett adatokból kimutatásokat állítsanak össze s a kimutatásokat hozzá november végéig terjesszék föl. Ki kell mutatni, hogy a városban mennyit tett ki a múlt év végén a szegényalapok vagyona s mennyi volt ezen alapok múlt évi jövedelme, a jövedelem-ből mennyi folyt be kihágási pénzbüntetések címén s mennyi a pénzbüntetések öt éves át-

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szappana.

laga? Ki kell mutatni, hogy a városnak van-e közjótékonyági célokra használható alapítványa, mily összeget tesz ki a múlt év végén ezen alapítványok vagyona? Aztán, hogy a múlt évben hány egyén részesült közsegélyben, hányan igényelték a segélyt aggság vagy teljes munkaképtelenség címén s mily összeget adott ki a város a múlt évben közsegélyezés címén? Ki kell mutatni, hogy a városi szegényügyi intézetekben a múlt évben hány egyén nyert elhelyezést s mennyibe került naponta egy szegénynek ellátása? Ki kell mutatni, hogy hány magán jótékonyági egyesület van a város területén, mennyit fordítottak azok közsegélyezési célokra, hány egyént segélyeztek s a magán jótékonyági intézetekben mibe került egy szegénynek az ellátása?

Ime, csupa kérdés, amelyekre csak szomorú felelet érkezik az ország bármely részéről. A biztató a szomorú kérdésben, hogy a belügyminisztérium segíteni akar már és a hozzá beérkező adatok fogják megmutatni, hogy mit lehet és hogy mit kell tenni ebben az irányban. Azonban a már megtett első lépés is elárulja, hogy a belügyminisztériumban ismerik azt az elvet, hogy a jótékonyág közkötelesség s hogy a jótékonyág csak egyféle módon lehet eredményes, egészséges, még pedig: **központi centralizációval.**

A főhadnagy és a privátdiner.

A nyiregyháza garnizonból.

Nyiregyházán pár nap óta izgalmasan tárgyalják egy ekvitiációs huszárfőhadnagy esetét, aki vasárnap éjjel a melléje beosztott tisztiszolgát kardjával — ismeretlen okból — annyira összevagdalta, hogy az másnap behalt sebeibe.

Erről szóló tudósításunk a következő:

Vasárnap éjjel 11 óra tájt a Deák Ferenc-utca egyik házából, az ugynevezett Fehér-féle házból rettenetes jajgatás, ordítás, könyörgés hangzott ki az éjszaka csendjébe. A járőkelők rémülten hallgatták a kisvárosi csendbe kiszűrődő vérfagylaló kiáltásokat:

— „Jaj, ne bántson!” — hangzott többször. Hallották, amint egy kard lezuhant a padlóra, majd egy erélyes hang kiáltotta: „Hapták! Mars!”

A járőkelők rendőrért kiáltottak, ám egyetlen őrszem sem volt a közelben. Az egyik ember a kerítésen keresztül látta, amint Jekelfalussy főhadnagy karddal üti és vagdalja a privátdinerjét és közben dühösen ilyeneket kiált:

— Ki a tisztességes ember? Én nem vagyok tisztességes ember? Majd megmutatom neked, hogy ki a tisztességes ember!

Ekkor a szemtanuk egyike a levegőbe lőtt, hogy ezáltal elvonja a főhadnagy figyelmét a vagdalkozástól, de hiába. A főhadnagy teljesen összevagdalta a közhuszárt, akit beszállítottak a kórházba. Ma reggelre meghalt.

HIREK.

— **A főiskolai igazgatótanács ülése.** Az igazgatótanács ma délelőtt kilenc órakor kezdte meg ülését, amelynek legfontosabb tárgya az egyetem kérdése volt, amelyről lapunk más helyén emlékezünk meg. Az igazgatótanács ezenkívül még sok tárgyal foglalkozott. Többek közt javasolja a kerületnek, hogy a főiskolai tanárok lakbérért olyan összegben állapítsa meg, mint az állami tanároké. Kimondta még, hogy a Schmidt Henrik dr. távozása folytán megüresedett filozófiai kari német nyelvi tanszékre ideiglenesen Pröhle Vilmos egyetemi magántanárt hívta meg s ugye tanszékre, mint az egyetemes történelmi tanszékre, valamint a tanítóképző intézetnél egy történelem-földrajz természetrajzi tanári állásra a pályázatot kiírják.

Örömmel konstatálták, hogy a főiskola anyagi helyzete eléggé örvedetesen bontakozik ki, amennyiben a tiszadadai birtokot is 39000 koronával több bérért adták ki s így megvan a mód, hogy a főiskolát a kor színvonalán tovább fejleszthessék. Tudomásul vette még az igazgatótanács, hogy Sinka Sándor és H. Nagy Elek tanárok nyugdíjaztatásukat kérik.

— **A törökök újabb győzelmei.** Konstantinápolyból táviratozzák: A Dernánál folyt ütközetben az arabok három gyenge olasz ezredet elfogtak. Tobruknál heves támadással vették be a sáncokat. Két órai harc után az arabok kiűzték az olaszokat a sáncok mögül. Az olaszok közül kétszázan elesetek. Benghazi mellett szintén győztek a törökök. Több ágyut is elfoglaltak.

— **Esküvők.** Ma tartotta meg esküvőjét Csanak Dódi Békessy Ilonkával. Az ifju pár és a fényes nézsnép délben vonult a nagytemplomba, ahol Baltázár Dezső dr. püspök adta össze az ifju párt, akiket igen sokan kerestek fel szerencsekívánataikkal. — Ugyancsak ma délelőtt tartotta meg esküvőjét Hortobágyi Ernő rendőrfogalmazó Acsády Ilonával szintén a nagytemplomban, ahol Uray Sándor lelkész adta össze az ifju párt.

— **A Lipótvárosi Kaszinó új elnöke.** A Lipótvárosi kaszinó elnöki tisztét Bánffy Dezső báró halála óta nem töltötték be. A kaszinó eddig tulajdonképpen még el sem parentálta egészen az elhunyt elnökét és ezért késett az elnökválasztás. Mint most budapesti tudósítónk táviratozza, a kaszinó igazgatósága Dárday Sándor dr. v. b. t. t., az állami számvevőszék volt elnökét jelöli a tisztségre.

— **A vasutasok debreceni árvaháza.** — Megemlékeztünk arról, hogy a Vasutas-szövetség a várostól telket és építési anyagsegélyt kért, hogy itt egy vasutas árvaházat építhessen. Atanács kérdést intézett a szövetség vezetőségéhez, hogyan tervezik az árvaházat és milyen nagy telekre van szükségük. A szövetség vezetősége most értesítette a város tanácsát, hogy az intézményt a hazai vasutak elhunyt alkalmazottainak gondozás és védelem nélkül visszamaradt fiú és leányárváinak felekezeti különbség nélkül való elhelyezése érdekében akarja emelni, ahol az árvák egyszersmind hazafias nevelésben részesülhetnek. Az árvaházban kétszáz gyermek nyerne elhelyezést. Az intézetnek három holdnyi területre van szüksége, mert kertgazdaságot akarnak üzni. A tanács a figyelemreméltó kérést most a jog- és pénzügyi bizottság elé terjeszti.

— **A kínai forradalom.** Pekingből táviratozzák, hogy Vu tábornok meggyilkolása a végsőkig felbőszítette a mandsuk ellen a kínai népet s most már hiába igéri a császári kormány az alkotmányt, a **polgári háború kitörése elkerülhetetlen.** A mandsukat gyanúsítják Vu tábornok meggyilkolásával. A császári család még nem menekült el, de a régensherceg előkészületeket tesz a menekülésre. Kétszáz társzékér áll a palota kertjében, ezekre fogják felrakni a császári család milliókra menő kincseit. A dinasztia tagjai mongolföldön át Oroszországba fognak szökni.

London, november 8. A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből: A fővárosba vezető vasutak mind a forradalmárok kezén vannak. A külföldi követségek előkészületeket tesznek arra az esetre, ha a forradalom Pekingben kitör. A francia állampolgárokat a követségi negyedbe hívták Nankingban mindenütt a forradalmárok zászlaja leng. A tatárok tábornoka elmenekült.

— **Curie asszony a Nobel-díj nyertese.** Stockholmból táviratozzák: A svéd tudományos akadémia elhatározta, hogy a fizikai Nobel-díjat Wien Vilmos wüzburgi tanárnak, a kémiai Nobeldíjat Curie asszonynak adományozta. Az ez évi díjak mind-egyike 194.330 frank.

— **Halálozás.** Nagy Samuné, Nagy Samu dohánytözsde neje ma délután hosszas

szünet után meghalt. Az elhunytat férjén, négy gyermekén kívül szülei: Freund Dániel és neje, testvérei: Freund Jenő dr. ügyvéd, Barát Lajos, az Adria pozsonvi vezértitkára és kiterjedt rokonság gyászolja. — Temetése pénteken délelőtt tíz órakor lesz.

— **A kolera.** A belügyminisztérium közegészségügyi osztálya azt jelenti, hogy a bács-bodrogmegyei Gara községből három, a torontálmegyei Basahidról két és Felsőaradról egy koleragyanus megbetegedést jelentettek. — A bácsmegyei Moholon Mokut Andorné, Vámos Erzsébet kolerában meghalt. A községet zár alá helyezték. Nagyikindán Borsin Mária és Pavlov Száváné koleragyanus tünetek közt megbetegedtek.

— **Uj gyalogut a Diószegi-uti felüljárón.** Még ez év április havában a homokkerti lakosok és 141 dohánygyári munkás kérvényt adta kbe a város tanácsához, hogy a Diószegi-uti vasuti felüljáróhoz készíttessen gyalogutat a dohánygyári munkásoknak, mert ma hazulról jövet, messzire kell kerülniök, hogy a dohánygyári épülethez jussanak. Ezt a negyedórai veszteséget pedig az ebédidőnél súlyosan megérzik. A városi tanács méltányosnak találta a kérést és megbizta a mérnöki hivatalt, hogy készítsen tervet és költségvetést, hogy mennyibe kerülne egy ilyen ut létesítésére. A mérnöki hivatal most terjesztette be a számításokat, amelyek szerint ez ut költségei 1762 koronára rugnak. — Az ügyet most a jog- és a pénzügyi bizottság elé viszik, hogy a szükséges összeg megszavazása iránt tegyen előterjesztést a közgyűlésnek. Kétségtelen, hogy a közgyűlés a költségeket megszavazza, hogy így a munkások kérése mielőbb teljesíthető legyen.

— **Uszóbajnokok párbaja.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Belezay László és Tol di Ódön uszóbajnokok ma súlyos feltétellel pisztolypárbajt vívtak ama nagyfokú és heves nézeteltérés miatt, mely a Rudas-fürdőben támadt közöttük. Miután a pisztolypárbajban egyik fél sem sebesült meg, következett a második forduló, a kardpárbaj. — Azonban Benedek Géza vezetőségét felszólította a feleket, hogy béküljenek ki. Ez meg is történt, mindketten feladták a viadalt és a két bajnok a legjobb barátságban távozott el.

— **Csendőrséget két községnek.** Az érmihályfalvai főszolgabíró sürgős előterjesztést tett a biharmegyei alispánnak s arra kérte, intézkedjék, hogy Gálospetri és Semlén községekben rendes csendőrőrzületet szervezzenek. A bihari alispán a csendőrőrzület szervezése iránt árt a debreceni csendőrkerületi parancsnoksághoz.

— **Megint át akarják röpiálni az Óceánt.** Melvan Vaniman, aki tavaly az Óceán átröpiálásának megkísérlésénél Wellmannt elkísérte, új kormányozható léghajót szerelt föl, amelylyel, newyorki táviratok szerint, legközelebb újból megakarja kísérelni az Óceán átröpiálását. A minap Atlantic-Cityben próbautat tett az új léghajóval, de szerencsétlenül járt, mert a felső légrétegek hirtelen való lehülése következtében a ballonban levő gáz összehúzódott és a léghajó mocsaras vízbe esett. A léghajósoknak több csónakban segítségükre siettek és kimentették őket, a léghajót pedig, amely súlyos sérüléseket szenvedett visszaviték a ballonházba. — Vaniman úgy tervezi az óceánon át való röpiálást, hogy az európai oldalon, az ir partokon szállhasson le. Hogy mennyi ideig tart a röpiálása, arra nézve még maga sincs tisztában. Egy hirlapír előtt erre nézve azt mondta:

— Ha szerencsém lesz, ha könnyű nyugati szél kedvez, akkor három-négy nap alatt odaát leszek. Ha azonban szemközti szelet kapok, akkor az ut nyolc-kilenc napig is eltarthat. Én azonban mindenre elkészült vagyok.

Mostanság nagy viharok vannak az Atlanti óceán nyugati partjai mentén és Vanimannak meg kell várnia, amíg a viharok elállnak és könnyű, nyugati, szárazföldi szél váltja föl ezt.

— A Kecskeméti László pémet város hat millió latot fog rona köl

— A czy Gábor koruak d lyettes el tanár, mi ber 28. és hó 3., 4. Zilahra s gyék az tal hatósá urnóktól mat arra, tartसानak séggel fo helyen a részét a litsák e mény tán

— A romlott Lajos. A seivel k Huszonh s mikor kését és mesen m verekedo futott es a debrec totta.

— A halt. Ko sármási Gligorné nok közö két. Szüo si sebeko minden r rolna or né állapo orvosok funkcióju égett as Fájdalma hogy tsa óráit apa dalon ir kezették me gñan beállított zal a szá Mikor az megnézz már csak lált. Meg szenvedé

— A mas büni folytán a vámné, s át lizte a a satoral büntetés A halálb el operá megtanít alapján büntetési

— M neve van Tavalyn nek a ha háborut.

K

Ös

— **A pénzügyminiszter Kecskeméért.** Kecskemétről táviratozzák, hogy Lukács László pénzügyminiszter értesítette Kecskemét városát, hogy egy Kecskemétnak adandó hat milliós állami kölcsön iránt törvényjavaslatot fog beterjeszteni s addig is 1.200.000 korona kölcsönt ad.

— **A patronázs-ügy terjesztése.** Kazinczy Gábor nyug. ítélő táblai bíró, mint a fiatalokruak debreceni felügyelő hatóságának helyettes elnöke és Csiky Lajos főiskolai theol. tanár, mint ugyanazon hatóság titkára, október 28. és 29-én Máramarosszigetre, november hó 3., 4. és 5. napjain pedig Nagykárolyba és Zilahra szállottak ki, hogy e helyeken kivegyék az esküt az igazságügyminiszterium által hatósági tagok gyanánt kinevezett ottani urnóktól és uraktól s felhasználták a jó alkalmat arra, hogy a patronázs-ügyről felolvasást tartsanak. Mindenütt a legnagyobb szívélyességgel fogadták őket a megindult valamennyi helyen a mozgalom, hogy a társadalom javulásáért a nyert ösztönzés alapján munkába állítsák e nemzetmentő, lélekmegváltó intézmény támogatására.

— **A falurossza.** Veszekedő, korhely, romlott legény volt Konyár községben Izsó Lajos. Aki nemcsak a barátaival és ismerőseivel kötődött, de az anyját is ütötte-verte. Huszonhatodikán is pénzt kért az anyjától, s mikor ez megtagadta kérését, kivette zsebkését és édes anyját a balkarján veszedelmesen megsebesítette. Pál napra pedig oly verekedést rögtönzött, hogy a fél falu összefutott csodájára. A csendőrség előállította s a debreceni ügyészség börtönébe szállította.

— **A sármási gázkitörés áldozata meghalt.** Kolozsvárról jelentik: Az emlékezetes sármási éjszakának egyetlen áldozata, Szüics Gligorné, hosszas szenvedés után, iszonyu kínok között tegnap délelőtt 9 órakor kiadta lelkét. Szüics Gligorné tudvalevőleg szörnyű égési sebeket szenvedett, amelyekkel a felépülés minden reménye nélkül szállították be a Karolina orsz. kórházba. A szerencsétlen Szüicsné állapota olyan reménytelen volt, hogy az orvosok bizonyosra vették halálát s összes funkciójuk arra szorított, hogy az összeégett asszony kinyitott injekciókkal enyhítsék. Fájdalma sokszor oly magasra fokozódott, hogy tszméletét gyakran elvesztette. Utolsó óráit apáthikus nyugalomban töltötte. A fájdalom iránti feltűnő érzéketlenségéről következtették, hogy a szerencsétlen asszony percek me gíannak számlálva. Reggel pont 9 órakor beállított a kórházba egy rendőrtisztviselő azzal a szándékkal, hogy Szüicsné kihallgassa. Mikor az apáca a bettg ágyához lépett, hogy megnézzé, kihallgatható állapotban van-e, már csak egy hideg, mozdulatlan tetemre talált. Megüvegesedett szemei megszüntek a szenvedéseket visszatükrözni.

— **Angyalcsinálás Szerencsen.** Borzalmas bünténynek jött nyomára egy feljelentés folytán a szerencsi járásbíró. F. Tóth Istvámmé, szerencsi szülész, már hosszú időn át üzte az angyalcsinálás mesterségét s most a sátoraljaujhelyi ügyészség fogházában várja büntetését. Eddig ő maga 18 esetet vallott be. A halálbába azonban nemcsak maga követte el operációit, de páciensei közül is sokakat megtanított rá, úgy hogy saját beismerésük alapján már hatan várják Tóthnéval együtt büntetésüket.

— **Madame Thébes jósol.** Párisban jó hírneve van madame Thébes-nek, a jósnőnek. Tavaly ilyenkor megjósolta egy aviatikusnőnek a halálát, egy híres színésznő halálát és a háborút. Hívei Moore-ra gondolnak, aki csak-

ugyan meghalt az etampesi mezőn. Lantelmere és az olasz háborúra. Szavainak az ázsióia tehát határozottan emelkedett az idén. Mindenki kíváncsi volt, mit mond az 1912. évről? Misztikus szobájában ült, ahol háromszázharminchét porcellán-, bronz- és ébenfa-elefánt alkotja az inspiráló milieut és ő egy háromlábú székre kuporodva, újra benézett a jövőndő titkaiba. Nagy hallgatóság előtt jóslott:

— Az 1912. év általában rossz lesz. A Merkur-bolygó káros befolyása alá kerülnünk és hatása harminckét évig tart. 1912-ben mégse lesz meg Németországgal a háború. Azt mondom; a háború és nem mondom: egy háború, mert ez elkerülhetetlen. Ez 1913-ban következik be. De a jövő évig le fog égni egy színház és a tüzvészben fog elpusztulni a mai irodalom egyik legnagyobb alakja. A nevét nem tudom. Márciusban pedig nagy botrányok lesznek . . .

Igy beszélt a modern Pythia. Jólatai mindenesetre szerencsések. Mikor nincsenek nagy botrányok — márciusban és egyébkor? Mikor nem fenyeget a francia-német háború? Ami pedig a nagy színházégit illeti, ezzel is jól jár. Ha csakugyan megtörténik, akkor mindenki reá fog hivatkozni és újra nő a presztizse. Ha pedig nem történik meg, akkor biztosan elfelejtjük a jóslatát. Tavaly husz-harminc dolgot beszélt. És csak három történt meg. Egy modern jósnőtől annyi is elég . . .

— **Hamis pénz.** Jászberényből jelentik: Néhány hét óta Jászberényben és Jász-Nagykun-Szolnokmegye más községeiben igen sok hamis ötkoronások kerültek forgalomba. A napokban Moller Rudolf fakeskedő cég küldött csekk-számlára pénzt és a között is a kezelőtiszt öt hamis ötkoronást talált. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel és úgy Moller Rudolfot, mint a nála alkalmazásban levő Staub Pált, aki a pénzt a postán feladta, feljelentették az ügyészségen. Itt azt hiszik, hogy a kereskedő ártatlan a hamispénz forgalomba hozásában.

— **Aki a prédikátorral vitatkozik.** Aradról jelentik: Vasárnap délután az istentiszteletre összegyűlt közönség áhítatát botránynyal zavarta meg a minoriták templomában Urszu István részeg napszámos. Epen prédikációját mondotta el Monay Fernc dr. plébános s az ájtatos csendet váratlanul egy durva hang szakította meg. Az oltár előtt állott egy ember és hangos szóval, a részegnek logikátlan beszédmodorában vitatkozni kezdett a prédikáló pappal. Csendre intették, de ez annál jobban lármázott, mindaddig, míg egy rendőrről ki nem vezették. Ezt megelőzőleg már szintén feltűnt a viselkedése, mert oda lépett az oltárhoz és sorra gyújtogatta a gertyákat. Ekkor azonban sikerült őt egy padra ültetni és a körülötte állók azt hitték, hogy ezzel el van csendesítve. A rendőr előállította a részeg napszámost, aki még a nevét se tudta megmondani. Az éjszakát a rendőrségen töltötte s ma reggel, miután mámorát kialudta elmondotta, hogy Urszu Istvánnak hívják, de hogy mit cselekedett, arra nem emlékszik. Átkísérték a járásbíróshoz, ahol szabadlábra helyezték, de az eljárást megindították ellene.

— **Halálos gombamérgezés.** Székesfehérvárról jelentik: Az elmúlt hétfőn a fejérmegyei Móron, Pisch Márton János nevű fia gombát szedett a nánai erdőben. Anyja megfőzte vacsorára a gombát és a soktagu család jóízűen elfogyasztotta. Reggelre mindannyian rosszul lettek, elhívták Löwy Miksa községi orvost, aki felismerte a mérgezést, dr. Halász Gyula segítségével nyomban az egész családnak ellenmérget adott be, de az már nem segített, mert az öreg Pisch még reggel, 7 éves Anna nevű leánya pedi gestére meghalt. Pisch Mártonné és 19 éves leányának állapota nem aggasztó, de

Pisch János, aki a mérges gombát szedte, aligha marad életben.

— **Kis gyermekek katasztrófája.** Halasról jelentik: A közeli tanyákon végzetes szerencsétlenség történt. A szerencsétlenségnek három kis gyermek esett áldozatul. Szahonya Antal három kis gyermeke, a 6 éves Juliánna, a 4 éves Annuska és a 2 éves Róza egy a tanya melletti homokgödörben játszottak, egyszerre elcsendesedtek. Erre figyelmesek lettek a gyermekek szülei. Az egyik kislány kendője ott hevert a gödör partián és ezt látva, nyugtalanság fogta el a szülőket. Ásni kezdték a laza homokréteget, mely alatt, jó mélyen, megtalálták a három kis gyermek hulláját.

— **16 korona egy pár férfi cipő,** amíg a készlet tart, Györfi Testvéreknél, Piac-u. 30.

— **A legszebb uri-divat** cikkeket Frank Testvéreknél szerezhetjük be.

— **Schimmer Mórné** női és leány kalap terme Hatvan-u. 11. szám.

— **Nők a kereskedelmében.** Régen nélkülözünk Debrecenben egy olyan intézményt, amely hivatva lenne a nőket rövid idő alatt a kereskedelmi irodákban előfordulható összes munkálatokra rövid időn belül megtanítani. A gépirás (az összes rendszerű gépeken), gyorsírás, könyvelés és a levelezés elsajátítása céljából tanfolyamot nyitott f. év nov. hó 1-én a „Mercur” vállalat Arany János-utca 2. Telefon 5—40. Beiratási díj nincs.

— **Felhívás.** Azon szülők, kik középiszkolába járó gyermekeik tanulmányi előmenetelét szívükön viselve, őket szakképzett férfiak vezetésére biznák, forduljanak bizalommal Grünhut Henrik hittanárhoz (lakik Jókai-utca 1.), ki különösen németből, franciából, mértan-, algebra-, fizikából nyújt szakszerű utbaigazítást.

— **Modern faliképekben állandó** ujdonságok Thaisz Arthur papíráruházában.

Báli selyem

métere K. 1.15-től leg utolsó ujdonságok B'r mentve és már elvámolva szállítjuk a házhoz. Gazdag mintaválasztékot küldünk.

Henneberg, selyemgyár ZÜRICH

Csatornázási vállalat és ezement csögyár

Debreczen. Gyár: Miklós-u. 53. Iroda: Széchényi u. 18.

Tulajdonos SZTUDINKA SZILÁRD mérnök.

Elvállal csatornázási, vízvezeték-berendezéseket. Raktáron tart saját gyártmányu beton csöveket, kartelen kívüli szolid áron. **Árszámvetéssel díjtalanul szolgál.**

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.

Vannak fájdalmai? Rheuma, csusz, őszvény szaggatása?

Ezen fájdalmak ellen legbiztosabb háziszser a híres

Király-Balzsam!

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteleknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejtájtást 5 peroc alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 koronára teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszer-tárában Kossu h-utca 8. szính z mellett.

Kovács Gyula és Társa

Őszi és téli ujdonságok

At-ni-el-szél női felöltőkben. Divat bundák, plüsch és szörme kabátok leány és gyermek felöltők, boák és muffok. Costümök, :: pongyolák színházi és esti köpenyek divatszineken. :: ***** Csipke, selyem és szövetblousok, divatos kötött kabátok dus választéka. *** a legolcsóbb szabott árak mellett.**

nőidivat termel Debreczen, Fötér 55. (Hungária kávéház mellett).

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	844—
Osztrák hitel	648—
4 százalékos koronajáradék	90 90
Allamvasut	738—
Jelzálogbank	482—
Rimamurányi	674-75
Salgótarjáni	677—
Közuti vasut	825 25

Irányzat: Csendes.

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 4 7/8, 4 13/16, Berlin 4 3/4, London 3 7/10.

Budapesti gabonátőzsde.

Svarz E. (Strasser és Köni) debr. bizományos távirati jelentése.	
Buza októberre	11-87
áprilisra	10-31
Rozs októberre	9-68
áprilisra	8-52
Zab októberre	—
áprilisra	—
Tengeri májusra	—
Tengri 1912. év júli	—

Irányzat: Csendes. Készaru 5 magasabb.

Helyiértékpapírok magánárfolyama.

Névért.	OSZ- talék	1911. szelvények el	Kor.
500	50	Debreceni Első Tkptár	900
200	18	Alföldi tkptár	395
500	40	Ipar és Keresk. bank	805
200	18	Közgazdasági bank	406
200	17	Takarék és Hitelintézet	390
200	14	Debreceni Hitelbank	260
400	21	Általános Forgalmi Bank	—
200	10	Bankégyesület	768
200	30	Istvánmalom	—
200	10	Debr. Helyi vasut	—
200	18	Termény és áruktár	—

A Debreceni Első és a Közgazdasági fu-
ziója immár teljesen befejezett tényként te-
kinthető. A Pesti Hazai Első Takarékpénz-
tár Egyesület ugyanis hozzájárult az egye-
sülési tervhez s most már tisztán részletké-
rdések megvitatása van hátra. A személyi
ügyeken kívül különösen az a kérdés vár
megoldásra, hogy hány Debreceni Első Tak-
arékpénztári részvényt adjanak a megfele-
lő Közgazdasági Bank részvények ellenében.
A Pesti Hazai részéről az a proposíció ter-
jesztett elő, hogy minden 2 darab Köz-
gazdasági részvényt 1 darab új Debreceni
Első részvényt adjanak. Ilyenformán a Köz-
gazdasági Bank részvény értéke 425—450
korona között váltakoznék, miután jelenleg
a Debreceni Első részvény kursusa 850—900
korona. A Debreceni Első részéről termé-
szetesen kedvezőbb kvóta elérésén fára-
doznak.

Az új Arany Bika. Az Arany Bika-rész-
vénytársaság november hó második felében
összehívandó alakuló közgyűlésének megtar-
tását immár semmi sem akadályozza. A ke-
reskedelemügyi miniszterium ugyanis műszaki
szempontból teljesen megfelelőnek találta a
főterjesztett tervet s ennek alapján a belügy-
miniszter jóváhagyta a városi közgyűlés vo-
natkozó határozatát, csupán azt kötötte ki,
hogy az épületcsoportban tervezett kabaré-
színház a közönség számára minden oldalról
hozzáférhető legyen. A vállalat bonitása jelen-
tekenyen javult azáltal, hogy a kabaré-szín-
ház a szálloda-blokkban nyervén elhelyezést,
az építkezés jóval olcsóbb lesz. Mint értesü-
lünk, egyik fővárosi szinigazgató máris aján-
latot tett, hogy a kabaré-színházat 30.000 ko-
rona évi bérösszegért próbaképpen három évi
időtartamra kibérli.

A Takaré- és Hitelintézet 900 részvé-
nye. A Takaré- és Hitelintézet részvénytár-
saság igazgatósága kebelében alakult szin-
dikátus ma perfektuálta azt a vételt, melyt
a harmadévi közgyűlésnek ellenzékét ké-
pező csoporttal az elmúlt héten kötött. A
szindikátus kifizette a 900 darab részvény
árát, darabonként 390 koronájával s miután
ekkép a tranzakció lebonyolítást nyert, Szi-
lágyi Imre, az intézet ügyésze és Balogh
Géza dr., a felperes részvényesek jogi kép-
viselője együttes kérvényt nyújtottak be a
debreceni törvényszékhez a folyamatban le-
vő per megszüntetése iránt.

Fölemelik a sör árát. A sörkereskedők
országos egyesületének debreceni fiókja ma a
Kereskedelmi Csarnok helyiségében tartott
gyűlésen vette tárgyalás alá a sörgyárosok-
nak azt a körlevelét, melyben a sörárak föl-
emelését tudatták. E kényszer folytán a debre-
ceni sörkereskedők elhatározták, hogy folyó
évi november hó 15-től kezdődően a sörárakat

helyben hektoliterenként 2 korona 40 fillérrel,
palackonként pedig 2 fillérrel fölemelik.

A kamara háziipari akciója. A debreceni
kereskedelmi és iparkamara évek óta nagy-
arányú háziiparfejlesztési akciót vezet a
kerületébe tartozó kilenc törvényhatóság te-
rületén, a földmívelésügyi miniszter megbí-
zásából. E télen is 17 községben rendez kü-
lönféle háziipari tanfolyamot a kamara, rész-
ben pedig közműhelyeket szervez. Főleg a
kosárfonás, szalmakalapvarrás-fonás munk-
nemeit oktatiák e tanfolyamokon. A ka-
mara e külön háziipari akcióján kívül elő-
segíti az országos háziipar fejlesztés törekvé-
seit is; így például az Országos Háziipari
Szövetség közérdekű, eredményes működé-
sét, amely szövetség a debreceni kamara-
kerületben főleg a szövés-fonás és harisnya-
kötés háziiparára hat jótékonyan. Az Ország-
os Szövetségnek e hét végén Budapesten
tartandó közgyűlésén a kamara képviselété-
ben Szávay Gyula titkár is résztvesz és a
debreceni kamarakerület sajátos háziipari
viszonyait ismerteti.

Az István-malom részvényei. Sok szó
esett annakidején arról, hogy a debreceni
István-malom részvényeit az egyesülés előtti
hetekben, éppen a beolvadásra való tekin-
tetel, tulzott spekulációval felhajtották; a 720
koronás kötések komoly pénzügyi körök-
ben tulzottaknak és az egyesülés érdekében
mesterségesen kialakítottaknak találták. A
részvénytulajdonosokat most kedvező csaló-
dás éri. Miután ugyanis 5 darab István-
malom részvényt 6 darab Borsodmiskolci
részvényt adtak, egy István-malom részvény
nek az értéke a Borsodmiskolci tőzsdei kur-
zusára átszámítva, 766 korona.

Textil-iskola Nyiregyházán. A debreceni
kereskedelmi és iparkamara mozgalmat in-
dított egy textil-ipari szakiskolának Nyiregy-
házán való létesítéseért. Nyiregyháza, a Sza-
bolcsmegyében és vele forgalmilag kapcsola-
tos Beregmegyében még igen nagy mé-
rtékben meglévő szövő-fonó háziiparra tekin-
tetel, egy textilipari szakiskolára predesztí-
nált hely. A terv iránt Nyiregyháza igen
nagy érdeklődést mutat; az ez ügyben Nyir-
egyházán tartott értekezleten a kamara kép-
viselétében Rácz Lajos dr. s. titkár jelent
meg és adott részletes tájékoztatást a létesí-
tési módokról. A csütörtökön tartandó ka-
marai közgyűlés is foglalkozik e kérdéssel.
Örvendtes eredmény lesz, ha ismét sikerül
a kamarának ez ország rész ipari szakisko-
lái számát újból gyarapítani.

A vasuti fekbér fölemelése. A máv. debre-
ceni üzletvezetősége a következőket tes-
zi közzé: Értesítjük a t. szállító közönséget,
hogy az áruforgalom akadálytalan lebonyo-
lítása érdekében további intézkedésig a Deb-
recen állomáson leadásra kerülő mindazon
árúk után, melyeket a vasut a díjszabás I.
rész B. szakasz A—VI. fejezete értelmében
fedett kocsikban tartozik szállítani, a 100 ki-
logramonkénti 6 fillér fekbér egységét két
szerezésre, vagyis 12 fillérre felemeljük. A
kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak
folyó év június 23-án kelt 42256-III. számú
rendeletében gyökerező ezen intézkedésünk
1911. év november 10-én lép életbe. Debrecen,
1911. november hó 8-án. Az üzletveze-
tőség.

Fizetéseképtelenségek. A Budapesti Hi-
telezői Védegyletnél bejelentett fizetéseképtel-
enségek a következők: Flank Henrik (Mező-
kövsd); Hary Kristóf utóda Szilágyi (csőd)
Préger Hermann Budapest; Grünfeld József
Tiszauilak; Weisz Dezső Kaposvár; Boér A.
és Tsa Dés; Adler Izidor Jászberény; Salgó
Sándorné Nyiregyháza; Stark H. Szatmár;
Egyesületen kívüli fizetéseképtelenségek: Fa-
ragó Gyula szabó Kecskemét; Fischer Testvé-
rek részletüzlet Brassó; Fischer Menyhért
Debrecen; Kégl Sebestyén Solymár; Radó
Samu Kassa.

Ingatlanok forgalma.

Steiner Jakabné Verbovszky Judit ve-
szí Pap Lőrincné Pap Sárától szántóföldjét
84000 koronáért.

Dr. Burger Péter és dr. Gáspár Géza
veszik Kolozsvári József és neje Végh Ju-

liannától Sestakerti szőlőt 14000 koro-
náért.

Dr. Burger Péter veszi Kovács József és
neje Udvarhelyi Erzsébettől Sestakerti szőlő-
t 6000 koronáért.

NYILTTÉR.

József főherceg szálló

Budapest.

Modern, kényelmes, tiszta. Vendégszobák 3
koronától feljebb. **Gőzfűtés** illt. **Jutányos**
penzió. A keleti pályaudvarral szemben. **VIII.,**
Baross-ter 2. szám.

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: MAX PEMBERTON.

Fordította: Szébenvel József.

Amblehurst hirtelen visszaült a székre.
Az egyszerű szavak boldog örömmel töltö-
tték el. Tehát mégis megértette. A némaság
csak menedék volt. És most hajlandó beszélni.
Erről meg volt győződve.

— Angliában Amblehurst lord a nevem.
— Mit tudsz a rabkai bányákról?
— Erlach grófnője a barátnőm.
— Feleségül veszed?

Az öreg ember, aki husz éve él a világtól
elrejtve, hamar belátott a lelkébe.

— Az a szándékom atyám.
— Tehát más valaki igényeli a bányákat?
— Akit a bölcs Jurának neveznek és az ön
tanítványa volt.

— Igaz. A házamban élt tiz esztendeig és
én a fiamnak hívtam.

— Ó Fülöp gróf fiának tartja magát.
— Igaz. Ó Fülöp gróf fia.

— Vannak írásai, amivel bizonyítani tud?
— Itt vannak a szobában. Soha ki nem
adtam a kezemből.

— Tehát készen van arra, hogy Bécsbe
jön és vallomást tesz róla?

A pap nem felelt. Hirtelen piros lett az
arca és az ajkai remegtek.

— Nagyön öreg ember vagyok, mylord,
nincs már erőm olyan nagy utra.

— De legalább hajlandó segíteni az igaz-
ság kiderítésében?

A pap kissé szomorúan rázta a fejét.
— Nem hallgatnak ott egy ilyen öreg em-
berre. Az idő halad.

— Dehogyan, dehogyan.
— Óh hogy engem fiam békében.

— De atyám, ezzel tartozol magadnak és
annak, akit Jurának hívnak. Ha ezek az írárok
birtokodban vannak, azokat elő kell adnod.

— Nem, nem, — nyögte.
— Bécsbe kell jönnöd és a bíróság előtt
kell bebizonyítanod az igazat.

— Nem lehet, nem, nem.
— De hisz gondold meg, hogy akik ezt
az igényt felállították, ha nem tudják bizo-
nyítani, szigorúan megbünhődnek érte. Nem
hihetem, hogy azt megengednéd, ha rajtad áll.

Megint egy mély sohaj kísérté a szavakat.
— Nem szabad semmit igazolni, mylord,
mert elbukik, aki megteszi.

— Elbukik?
— Igen.
— Miért?

— Mert én nagyon öreg vagyok és nem
támogathatom. Annak az ideje elmúlt. Bánja-
nak jól a fiammal, mert megérdemli. Nem
szólhatok tovább. Hiábavaló volna. Kérlek,
hagyj magamra.

— Helyes, úgy teszek, amint kívánod. De
megengeded, hogy újra felkeresselek?

— Igen, ha jobban leszek, jöjj el megint.
A kezeit az ölébe hullatta és fáradtan
hátra dőlt. Világos volt, hogy ma már többet
nem beszélhet. Nagyon kimerült. Ami az an-
golt illeti, a kíváncsiságát most már végtele-

nül felcsigáz-
igazság? E
ménye ezen

Ezt ma
rövid bucsu
és kiment a
keressé.

Első

T

M i

h

M i

Telefon

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

Rak

1911/1912 24. old.
Kiegyezésről

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG
1911/1912 sz.
Helyzet

nül felcsigázta a beszélgetés. Mi lehetett itt az igazság? Ez az öreg, akinek már semmi reménye ezen a világon, mért félt elmondani? Ezt már nem tudta elképzelni. — tehát rövid bucsuzással magára hagyta az öreget és kiment a kolostorból, hogy a szolgálát megkeresse.
(Folyt. köv.)

Elsőrendű száraz Tűzifa
házhöz szállítva kapható
Miklós Emil
tűzifa kereskedőnél.
Telefon 733. Raktár: M. á. v. fűtőháznál.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.
Szőnyegek. Függyönyök. Ágy- és asztalterítők. Flanell takarók. Paplanok. Matraczok. Linoleum nagy raktára.

Ekszer és aranyemléket
ha olcsón és jó kivitelben akar vásárolni, keresse fel
KOSTYA JÁNOS
ékszerész és óra üzletét
Széchényi-utca 1. szám. Ref. Kistemplommal szemben.
Javítások pontosan eszközöltetnek.

Apródy József
órás és ékszerész
Piacz-u. 12. szám alatti üzletét 1. év november 1-től Egyháztér 5. szám helyezi át. (Nőipariskola épületébe.)
Tanuló fizetéssel felvétetik.

Szabó iparos szaktársak!
Gyapju szöveteket és bélés árukat olcsón csakis
Fettmann Sándornál
Sas-u. 4. szám alatt szerezhetik be.

Malac tokány és turós csusza
vacsorát rendezek, a melyre a nagyrabecsült közönséget tisztelettel meghívom.
Havi étkezéseket olcsón elvállalok.
A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri
Friedenthal Sándor
a Hungária volt fizetőpinczére.

Király Áruház
(a vasut közelében.)
Üveg, porcellán, diszmn, lakodalmi és névnap ajándékok legolcsóbb bevásárlási forrása
Hunyadi-utca 18 sz. alatt.

Halló!
Ingyen nyakkendő!
Angol férfi öltönyt, felöltőt vagy tékabátot rendelhet izléses kivitelben készen és mérték után két osztályban
25-30 | 40-50 kor-ért.
Nagy választék gyapjukelmékben.
Ne mulassza el saját érdekében felkeresni ezen jó hírnévnek örvendő céget
FETTMANN SÁNDOR
Budapesti kész férfi-, fiu és gyermekruha áruház
DEBRECZEN, Sas-utca 4. Kölcshős-Szegély 6 palota.
Minden vevő úgy a kész ruhához mint a rendelés után készült ruhákhoz ingyen kap egy divatos nyakkendőt.

Lám Sándor Debreczen,
Piacz-utca 5. — Telefon 191.
Értékes és mosó szervizek a legújabb formákban és minálkál.
Üveg készletek.
Külön minőségben, az kész és fél évvel előre megrendelésre is készítenek. Sőt a legújabb formákban is készítenek.
Petrolium-lámpák
Külön minőségben, az kész és fél évvel előre megrendelésre is készítenek. Sőt a legújabb formákban is készítenek.
Journal készletek
porcellánból, majolikából. — Kávés- és teás készletek. — Alpakka és ezüsttől evőeszközök.

Legnagyobb választék
harisnyákban
kötött és szövött árukban
Márton Gyula és Fia
ujjonnan berendezett úri és női divat üzletében
Főter- és Simonffy-u. sarok, a városházával szemben. — Fiók üzlet nincs.

SZÜGYI SÁNDOR
SZÉN-TŰZIFA ÉS MÉSZ
KERESKEDŐ
DEBRECEN.
Bánffy- és Lányay-
UTCAK SÁRKÁN
"HUNGÁRIA" MALOMMELLETT.
TELEFON: 945 TELEFON.

Naponként délben
friss uzsona sütemény
kapható
Marx Jánosnál
Csapó-utca 18. — Telefon 866.

Villamos Cég tábla Vállalat
Friedman Sámuel
Elvállal központi fűtést, szellőztetést, vízvezeték, légszusz vezeték és mindennemű bádigos munkát. — Telefon.

Allandó kiállítás
művészeti fényképekből
Némethi műtermének
Piacz-utca kapu bejáratában.

Ujra megnyílt a Rózsa-féle
női felöltő és kalap áruház
Kistemplombazár
csupa új árukkal.

Ruggyanta bélyegzőt
pecsétnyomót és mindennemű vésést készít
Paulo István
kő- és érc vésnök
DEBRECZEN, Batthyányi utca 22.

Értesítés.
A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy
butor üzletemet
az utcai helyiségből ugyanazon házban hol eddig is volt Piacz utca 44. sz. Dr. Ujfalussy-ház udvari helyiségeibe helyeztem be, hol is óriási választékot tartok mindentéle styli asztalos és kárpitos butorokból. Teljes mennyasszonyi kelengyék azonnal készen. Tiszteességes és pontos kiszolgálás.
Varga József butorkereskedő, asztalos, kárpitos és díszítő műhely Debreczen, Piacz 44. az udvarban. Telefon 377.

Átmeneti felöltők
24 koronától
feljebb kaphatók
Grünfeld Adolf és Társa
Legolcsóbb férfi- és fiu ruha áruházában
DEBRECZEN, Kistemplom mellett.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 50 fillér, azontul minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szög 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választékegyet csatolni. :-

Betöltendő.

Angol hölgy gyors sikerrel tanít és elvállal angol-német fordítási munkákat is Értekezhetni Yongworth, Batthyányi-u. 6. Virág-üzletben.

Aron Miksa bor-, ser- és szesznagykereskedésében egy kereskedelmi tanfolyamot végzett leány azonnali belépésre felvétetik. Irásbeli ajánlatok Aron Miksa cég Széchenyi-utca 15. szám alatt levő irodájában nyújtandók be.

Helyi ismerettséggel bíró szorgalmas embert üzletszerzőnek fix fizetés és jutalékra felvesznek. Zempliner, Hatvan-u. 17.

Száraz dada kerestetik 30-45 évesig egy kis lányom mellé jó fizetéssel. Czim a kiadóban.

Gyermektelen házaspár, házmesternek Iskola-u. 8. felvétetik.

Tanonez felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Sürgösen keresek egy olyan mosónét, ki szépen mos és a vasalást is elvállalja. Czim a kiadóban.

Megbízható embert keresünk Hajdusoboszlóról. Czim a kiadóban.

Született Francia urleány francia és német órákat ad. Czim a kiadóban.

Kitünő mesterséghez tanonc felvétetik. Czim a kiadóban.

*Legjobb és legszebb
Czipők Dániel czipő
árúházában*

TELEFON 501

*Solnár Debreczen,
Piacz u. 49. postával szemben.*

Adás-vétel.

Valódi ementhall, trappista, magyaróvári, kárpáti és különféle csemegeajtok, teseni és hungari teavaj, uradalmi íróvaj kapható Deutsch Lajos fűszerkereskedésében Piac-utca 38.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükkör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Többféle lakatos szerszám elhalálozás miatt olcsón eladó. Méliusz-tér 5.

Butorok és szőnyegek jegolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Mindenféle kárpitos munkák felvétetnek.

Önt is érdekli! Női és férfi téli kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári áron kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

A saját készítményű czipő áruházban

férfi amerikai czipők 12 K-tól 23 K-ig kapható a legzebb és legtartósabb kivitelben, ugyancsak női és gyermek czipőket még nem létező olcsó árakban ehét most beszerezni

FISCHER MENYHÉRT
saját készítményű czipő áruházban a Piacz-utca 9. szám alatt.

Hiány nincs, mert czipőt, férfi öltönyt, kabátokat, női felöltőt, szőnyeget, női szöveteket, téli kendőket heti és havi részletekre kaphat Weisz és Princz részletáruházában Csapó-utca 27.

A Bocskay kertben 4 hold szőlő egészben vagy kisebb részletekben is eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezső hegyközségi felügyelőnél, a helyszínen.

Mész. Ha olcsó meszet akar venni, csak Szügyi hez kell menni. Szügyi méztelep Bánffy u. 6. Telefon 945. (Hungária malom mellett.)

Uj állapotban lévő selyem ruha, többféle kosztüm és ruhák sürgösen eladók Piac-u. 49. sz. alatt II. emeleten.

Eladó kisebb nagyobb ládák, törekeny dolgok becsmagolására igen alkalmasak. Cím a kiadóban.

Borecet házilag készült kapható Czim. a kiadóba.

Eladó 6 darab ebédülőbe való szék. Czim a kiadóban.

Olajos hordók kaphatók Piacz-utca 49. sz. alatt a keresztépületben.

Makkulatur papiros kapható Piacz-utca 49. szám alatt az emeleten.

Miklós-utca 10 szám alatt egy tiszta női téli kabát eladó, értekezhetni ugyanott.

Lakás.

Kiadó lakás. Simonyi-ut 10. számú háznál négy esetleg ötszobás, előszoba, balkon, fürdőszoba, vízvezeték, villanyvilágítással, mellékhelyiségekkel külön udvar és előkert 1912. május 1-től. Megtekinthető délután 2 és 4 között.

Két uri ember részére butorozott lakást, esetleg teljes ellátást kaphat Méliusz-tér 5. alatt.

Egy bolti helyiség Arany János-utca 37. szám alatt kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Olcsó kisebb bolti helyiségek Bethlen és Mester-utca sarok házban mészáros, czipész, stb. üzletnek azonnal kiadók.

Különféle.

Ha jól akar inni-enni. Csak Goldstein-hoz kell menni. Goldstein Bodegája Piacz-utca 85. az (Uj-utczában.)

Schwarz Dániel a Városházával szemben ismét közvetít mindennemű árukat részletfizetésre.

Weisz Ferencz épület és mű-butor asztalos " József-kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkákat elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

A legujabb és legmodernebb ékszerkészülnek

V á g i I s t v á n

ékszerész műtermében, Miklós-u. 5. javítások átalakítások a legszebb, legjobban és jegolcsóbban eszközöltetnek.

Pontos kiszolgálás.

Nagymagyaralföldi Bank

Részvénytársaság

DEBRECZEN, Piacz u. 73. sz. a.

Elfogad

betéteket

takarékönyvekre és folyószámlára s állandó jellegű betétek után

5%

kamatot fizet. — Ezenkívül az intézet fizeti a betét kamatadót is.

Megérkeztek

a legfinomabb

angol divat szövetek

Moskovits József

urlszabó divattermében, Piacz-u. 26. Üzletemet a szemben levő barakba helyeztem át.

Uri öltönyöket

bel- és külföldi szövetekből készít a legutolsó divat szerint

HUBAY GYÖRGY

uri szabó

DEBRECZEN, Batthyány-utca 15. sz.

Hogyan védekezzünk, hogy a

drága fa

a tél folyamán tönkre ne tegyen bennünket. Ugy, hogy

olcsó szén és koks

tüzelésre rendezkedjünk be és szerezzük be idejekorán szükségletünket

Klár Andor

részv. társaságnál

Debreczen, Piacz-u. 77.

Telefon 445.

Telefon 445.

Szén, Koks, Brikett olcsó és legjobb minőségekben állandóan raktáron.

Évi kötésre előnyös ajánlat.

Az összes raktáron levő
kézimunkák és harisnyák
üzlet áthelyezése miatt, mélyen le-
szállított áron adtnak el
Füstös Dezsónél
Piacz-u. 12.

Beszéltre

és könnyű fizetési feltételek mellett kaphatók
képek (szent és tájképek) tükrök.

Arckép utáni festéseket, úgy kréta mint
olaj kivételben, legolcsóbb árak mellett; kis és
nagy képkeretezések legjutányosabb áron.

Keller Testvéreknel

Hunyadi-u. 13.

Levelező-lap hívásra azonnal jövnak.

Markovicz Herman

órák és ékszerész

DEBRECZEN, Hunyadi-utca 20. sz.

Raktáron tartok: inga-, fali-, ébresztő- és
zsebórákat, nyakláncokat, karpereczeket,
gyűrűket, fülbevalókat nagy választékban,
mindennemű fémbe. — Óra-műhelyem a leg-
újabb gyári szerzőmokkal van felszerelve

Van szerencsém a nagyérdemű
hölgyszönség b. tudására
hozni, hogy **Hatvan-utca 16.**
szám (Dr. Hütter-ház) modern
igényeknek megfelelő
elsőrendű divattermet nyitottam.
Becsés pártfogást kérve
Weisz József
angol női szabó.

Tiszta agyagból készült szép és
cserép, fali téglá
és legszöb
nyersfalazati téglá
csak a
Karczagi
agyagiparnál
Karczagon szereshető be.

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.
Telefon szám: nappal 322. sz (Kossuth-u. 15.) — (Éjjel 66. sz. Péterfia-u. 70.)

Szives tudomásul! Tisztelt üzletfeleink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy **temetkezési intézetünket** a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk, **új gyászokcsikkal, díszletekkel** szereltük fel. Teljes szoba behuzásokat új szabadalmazott készülékünkkel (esetről-esetre fertőtlenítve) teljesen szegek nélkül végzünk. **Temetéseket, hullaszállításokat** (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. **Elvünk a tisztességes verseny.** Gyászos házaknál kegyeletsértően nem tolakodunk. **Csakis személyes meghívásra jelentkezőknek temetések felvétele végett.**

Telefon 632. Alapított 1893. évben. Telefon 632.

Halmágyi

női és leány felöltők legnagyobb áruházában

:-: **Piacz-utca, a Főpostával szemben** :-:

Megérkeztek az őszi és téli idény ujdonságai. Női felöltők, Costümök, Pongyolák, Blousok, aljak és alsó szoknyákban **eredeti párisi és berlini modellek.**

Szolid, olcsó árak. **Előzőkeny, pontos kiszolgálás.**

Gazdasági és Kereskedelmi Bank
Szövetkezet

DEBRECZEN, Kossuth-u. 11. (a Kölcsonsegélyző Egylet volt helyisége) Zádor-féle ház.
1912. évi január 1-én nyitja meg **második** évtársulatát; tagok **már most** felvétetnek; a kölcsönök folyósításánál **a heti betétek ez évben nem lesznek levonva.**

Kölcsönöket nyújt 5—15 évre betáblázás vagy kezesség mellett.
Behajtásra elfogadja a kereskedők és iparosok kintlevőségeit, esetleg azokra is kölcsönt nyújt.

Minden korona heti betét után 200 korona kölcsönt folyósít.

Biztosításokat felvesz: Elérés és elhalálozás, katonai szolgálat, leánykiházasítás és tüzkár esetére.

A biztosítások kölcsönrel is kombinálhatók.

A biztosítások már 400 koronától kezdve is eszközölhetők.

Gazdasági és Kereskedelmi Bank
Szövetkezet.

Az „Első Biztosító Intézet katonai szolgálat esetére” vezérképviselsége.

Az „Első Biztosító Intézet katonai szolgálat esetére” vezérképviselsége.

Miért

ne fogadjunk el
M-á-ást!!
csak óriás

FEDÁK

CIPŐCRÉM-et?

- Mert **szép fényt ad**
- Mert **Elegáns töle a lábbeli**
- Mert **puhán tartja**
- Mert **Nem rongálja**
- Mert **Vizhatlanná teszi**
- a bőrt**
- Mert **a legkényesebb izlést**
- kielégíti és**
- Mert **egy**

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz,

30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedüli

olcsóság.

Amerikai ozipó ujdonságok

legnagyobb választékban, legolcsóbb szigorú szabott árakban, kizárólag

GLÜCKEDE

ozipó nagyáruházában

Placz- és Kossuth-u. sarok.

Telefon 602.

Hölgyeim!

Felhívom b. figyelmüket, hogy az összes rőfös árukban, a melyeket többet raktáron nem tartok, **most az alkalom**, hogy ezekben szükségletüket gyári áron beszerezhessék. — Az olcsóság bizonyítékául szolgáljon az itt felsorolt néhány cikk.

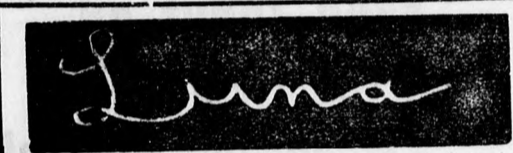
Csikos flanellek	18 kr.-tól
l-a Szintartó zsinór barchetek	37 „
120 cm. széles costum kelmék	43 „
120 „ angol „	76 „
140 „ valódi angol chewrot minden színben	138 „
140 cm. valódi angol costum kelmék 128 „	„

És még sok más cikk, nagyon olcsó áron. **Nem parti áruk!** Szép, új divatos dolgok. — Tessék meggyőződni személyesen vétel kényyszer nélkül.

Menyasszonyi kelengyék! Leányka ruhák, rövid-, diszaruk és szabó kellékekben óriási választék.

REICHMANN divatáruháza

Piacz-u. 85. Royal kávéházzal szemben.

Tüneményes jelenség az ásvány és gyógyvizek terén
Próbálja meg!
Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ. nál Debreczenben.

Naponta frissen pörkölt kávé

különlegességek

Friss Sándor

fűszer és csemege kereskedésében
Piacz-utca 83. szám alatt (az Ált. Forgalmi bankkal szemben.)

Villanyüzemű kávépörköltde a kirakatban.

Tessék a címre ügyelni!

Uj üzlet! **Uj üzlet!**

Megnyilt Stark Sándor

csipke, szalag, rövidáru, fehérnemű, szálkellékek üzle

Piacz-u. 7. sz., a Vecsey-házban.

Nagy alkalmi vétel **Gyermek ruhákban** és az összes rövidáru kellékekben.

Csak Piacz-u. 7. sz. alatt, a kereskedelmi akadémiával szemben.

a 20. század varrógépe.

Csakis üzletünkben vagy azok ügynökei után vásároljunk.

Singer Co. varrógép részvénytársaság
Debreczen, Placz-u. 79.

Egy a **lehérneműtömlő**hez való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik.

Uj Szücs és Szörmeáru üzlet.

MÁRTONFALVY EMILNÉ

Piacz-u. 58. sz. alatt. (Iparbank épületében.)

Ajánlja a legnagyobb választékban **boákat, karmantyukat, muffokat és mindennemű szörme árukat** a legolcsóbb szabott árakban.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
Gyúró.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

A nagymagyaralföldi

építő és műszaki részvénytársaság

tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy Hunyadi-u. 10. sz. alatt

építő és műszaki irodát nyitott.

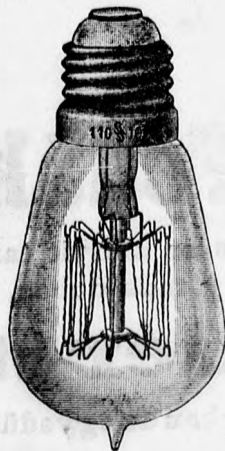
Eivállal: mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát, azok tervezését és felülvizsgálatát.

Épít részletfizetésre mindennemű építkezést és

Díjtalanul készít költségvetést és szolgál tanácsal műszaki ügyekben.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérjük.

Nagymagyaralföldi építő és műszaki r. t.

TANTAL-LÁMPA.

A legjobb fémszálas izzólámpa.

Árammegtakarítás kb. 60%.

Fehér fényvel ég.

Rázkódásoknak ellenáll.

Égési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, ferdén, oldalt egyformán, kifogástalanul ég.

Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál.

Nagyobb rendelkezéseknél magas engedmény.

Magyar Siemens-Schuckert-Művek
Budapest, VI., Teréz-körut 36.